

Tilinpäätös ja toimintakertomus

1.1.–31.12.2019

Diakonissa-
laitos

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2019

Sisällys

Toimintakertomus 3

Tuloslaskelma 17

Tase 18

Rahoituslaskelma 20

Tilinpäätöksen liitetiedot 21

Tilinpäätöksen allekirjoitukset 38

Tilinpäätösmerkintä 38

Tilintarkastuskertomus 39

Helsingin Diakonissalaitoksen Säätiö sr (Diakonissalaitos) on yleishyödyllinen säätiö, jonka tarkoitusta toteuttavat toimintamuodot ovat 153 toimintavuoden aikana muotoutuneet kulloisenkin yhteiskunnallisen tilanteen ja tarpeen mukaan. Nykyisin säätiö toteuttaa tarkoitustaan sekä vastikkeettomana diakonisena toimintana että liiketoiminnaksi määriteltynä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotantona. Säätiökonsernin emosäätiö keskittyy yleishyödylliseen toimintaan sekä konsernin varainhoitoon ja hallintoon. Säätiökonsernin liiketoimintana harjoittama palvelutuotanto tuotettiin pääosin konsernin tytäryhtiö Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:ssä. Tytäryhtiö Suomen Diakoniaopisto Oy ja osakkuusyhtiö Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy tuottavat muun muassa sosiaali- ja terveystalouden koulutusta.

Vuonna 2019 säätiö jatkoi aktiivista yhteiskunnallista vaikuttamistyötä. Keväällä julkaistiin Diakonissalaitoksen tavoitteet Suomen hallitusohjelmaan vuosille 2019–2023. Yhteiskuntarauhan näkökulmasta vaikutettiin erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien nuorten ja maahantuli-lijoiden tilanteeseen. Diakonissalaitos toi asiantunte- mustaan aktiivisesti esiin ja vahvisti läsnäoloaan yhteis- kunnallisissa verkostoissa. Säätiö osallistui ensimmäistä kertaa ihmisoikeuksien ja yhdenvertaisuuden puolesta järjestettävään Pride-kulkueeseen. Vaikuttajille suunnat- tujen Laitakaupungin luokkaretkien avulla tehtiin tunne- tuksi Diakonissalaitoksen perustehtävää sekä lisättiin ym- märrystä vaikeassa asemassa elävien ihmisten tilanteesta. Diakonissalaitoksen varainhankinnan joulukampanja *Syy elää* toteutettiin menestyksekkäästi koulu- ja työelämästä syrjään jääneiden nuorten tukemiseksi.

Vastuullisuus

Yhteiskuntavastuu on osa kaikkea toimintaa Diakonissa- laitoksella:

- Sosiaalinen vastuu näkyy toiminnan tarkoituk- sessa tarjota vaikuttavia palveluita ihmisille, jotka ovat vaarassa jäädä yhteiskunnassamme syrjään. Kannamme vastuuta myös henkilöstöstämme, joka on tärkein voimavaramme toimintamme toteuttamiseksi.

- Taloudellinen vastuu tarkoittaa tarkkaa taloudenpi- toa ja tehokasta toimintaa kaikissa konsernin osissa. Kannattavuus mahdollistaa säätiön tarkoituksen mukaisen toiminnan rahoituksen ja jatkuvuuden.
- Vastuuta ympäristöstä kannetaan ottamalla kai- kessa toiminnassa huomioon ympäristöarvot ja -vaikutukset.

Diakonissalaitos on yhteiskunnallinen säätiökonserni ja sillä on Yhteiskunnallinen Yritys -merkki. Säätiö on myös Yhteiskunnallisten yritysten liitto ARVO ry:n jäsen. Hel- singin Diakonissalaitoksen säätiöllä on rahankeräyslupa. Varojen käyttötarkoitus on heikommassa asemassa ole- vien ihmisten elämänlaadun parantaminen.

Vuonna 2019 konsernissa käynnistettiin vastuullisuus- työ, jossa on kolme pääfokusta: yhdenvertaisuuden vah- vistaminen, ilmastokestävyys ja resurssitehokkuus sekä yhteisöllisyys. Työn tavoitteena on konkreettisen vastuul- lisuusohjelman laatiminen tavoitteineen ja mittareineen.

Säätiön toiminnan tarkoituksen toteuttaminen

Säätiön tarkoituksena on ylläpitää Helsingin Diakonissa- laitosta ja harjoittaa kristillistä palvelutoimintaa.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö voi:

- kouluttaa diakoniatyöntekijöitä kirkon, kristillisten järjestöjen ja yhteiskunnan muuhun palvelukseen, järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon ammatillista ja täydentävää koulutusta, sekä tarjota ja kehittää muita koulutusmahdollisuuksia erityisesti yhteiskunnassa heikommassa asemassa oleville;
- tarjota ja kehittää sosiaali- ja terveydenhuollon palve- luita sekä muita elämänhallintaa tukevia palveluita;
- edistää vapaata sivistystyötä ja lisätä tietoisuutta sosiaalisen vastuun ja diakonian merkityksestä yhteiskunnassa;
- harjoittaa ja tukea edustamiinsa aloihin kohdistuvaa tieteellistä tutkimusta; sekä
- harjoittaa ja tukea kaikkea muuta toimintaa tarkoi- tuksen toteuttamiseksi.

Säätiökonsernin tarkoitusta toteuttava toiminta on organisoitu kahteen toimialaan ja koulutusta tuottaviin osayhtiöihin. Koulutustoiminnassa säätiö toimii aktiivisena omistajana SDO:ssa (Suomen Diakoniaopisto Oy) ja DIAK:ssa (Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy).

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita sekä muita elämänhallintaa tukevia palveluita konserni tuottaa säätiössään Diakonia ja Sosiaalinen vastuu -toimialalla hankerahoituksella, lahjoituksilla sekä omarahoitteisena yleishyödyllisenä toimintana. Lisäksi konserni tuottaa sosiaali- ja terveyspalveluita myös liiketoimintana lähinnä Diakonissalaitoksen tytäryritys Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:ssä (Diakonissalaitoksen Hoiva).

Diakonissalaitos osallistuu aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun ja päätöksentekoon monipuolisen kansalaistoiminnan, viestinnän sekä tutkimuksen keinoin. Diakonissalaitos mittaa systemaattisesti tuottamiensa palveluiden asiakastytyväisyyttä sekä vaikuttavuutta. Diakonissalaitokselle on tärkeää ymmärtää, miten palveluita käyttävät ihmiset pärjäävät ja millaisia tuloksia palveluissa ja hankkeissa saavutetaan.

SAADUT AVUSTUKSET 2019, MILJOONAA EUROA

	milj. €
Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus, STEA	3,8
Helsingin kaupunki	1,1
Euroopan Sosiaalirahasto, ESR	1,7
Ulkoministeriö, UM	0,5
Muut yhteensä	0,5
Yhteensä	7,6

Toimintavuonna oli käynnissä 51 hanketta tai avustettavaa toimintoa (2018: 54).

KEHITTÄMISEN PAINOPISTEALUEET

	Osuus saaduista rahoituksista (%)
Toimijuus ja työpolut	43
Osallisuus	35
Luottamus ja turvallisuus	22
Yhteensä	100

Diakonia ja sosiaalinen vastuu

Diakonia ja sosiaalinen vastuu -toimialan tarjoamat vastikkeettomat palvelut ovat säätiön yleishyödyllistä toimintaa. Säätiö tarjoaa avoimia palveluja esimerkiksi järjestämällä diakonista toimintaa strategiassa määritellyille kohderyhmille, kuten lapsille, nuorille, vanhuksille, perheille, liikkuvalle väestölle ja maahanmuuttajille. Säätiö tarjoaa myös kansalaistoiminnan vaikuttamismahdollisuuksia.

Diakonia- ja sosiaalinen vastuu -toimialan työ kohdistuu heikommassa asemassa oleviin kanssaihmiisiin. Sitä toteutetaan pääasiassa hankkeiden ja toiminta-avustusten avulla. Toimintaa avusti kaikkiaan 11 eri rahoittajaa 7,6 miljoonalla eurolla (2018: 8,5 M€). Suurimmat rahoittajat olivat Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA, Euroopan sosiaalirahasto ESR ja Helsingin kaupunki. Säätiö itse käyttää muusta toiminnastaan sekä omaisuudestaan saatavia tuottoja tähän toimintaan (hankkeiden omarahoitusosuus vuonna 2019 0,8 M€; 2018 1,3M€). Tämän lisäksi säätiöllä on myös omarahoitteisesti rahoitettavia hankkeita, toimintamuotoja ja toimintoja.

Vamos

Toimijuutta, osallisuutta ja luottamusta vahvistettiin 16–29-vuotiaiden työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten parissa. **Vamos** tavoitti vuoden aikana 2 004 nuorta. Palvelun päätti 1 018 nuorta, joista 56 % siirtyi koulutus- tai työelämäpoluille. Vamos-palvelut tuottavat työhön ja koulutukseen ohjautumisen osalta vuonna 2019 noin 7,5 M euron vuosittaisen kokonaisvaikutuksen julkiseen talouteen, mikä tarkoittaa 37,5 M euron kokonaisvaikutusta ensimmäisen viiden vuoden aikana.

Vuoden lopussa valtakunnallista toimintaa oli yhteensä yhdeksässä kunnassa. Vamos aloitti toimintansa Siilinjärvellä kunnan hallinnoiman Nuoret Pystyy -hankkeen rahoituksella. Oulussa ja Rovaniemellä toiminta jatkui uusien ESR-rahoitusten turvin. Hankekumppanina Oulussa oli kaupunki ja Rovaniemellä kaupungin lisäksi Nuorten Ystävät. Helsingissä Itä-Suomen yliopiston kanssa tehty kehonkuvaan liittyvä KEHUVA-hanke (2017–19) saatiin päätökseen vuoden lopussa. Intensiivistä yksilövalmennusta annettiin Kelan kilpailuttamassa Nuotti-valmennuksessa. Lahdessa toiminta jatkui uuden Vamos Lahti Lab -hankkeen myötä.

Uutena avauksena alkoi UNIT-hanke, joka on suunnattu turvapaikanhakija- ja maahanmuuttajataustaisille vangeille sekä yhdyskuntaseuraamusasiakkaille Etelä-Suomen rikosseuraamusalueella. Vamoksen tarjoama valmennusprosessi tukee elämänhallintaa ja toimintakykyä, kun vankilasta vapautuminen on ajankohtaista.

Uudessa valtakunnallisessa Yhdessä taitaen -hankkeessa tavoitteena on kehittää uusia toimintamalleja elinikäisten taitojen (luku- ja kirjoitustaito sekä matemaattiset taidot) omaksumisen tueksi. Hanke aloitettiin yhdessä Rinnekodin, ammattiopisto Liven ja Turun Kristillisen opiston kanssa.

Vuoden aikana ehkäistiin koulupudokkuutta toisella asteella kahdessa hankkeessa, joista toinen oli valtakunnallinen ja toinen toteutui Kuopiossa yhteistyössä Savon koulutuskuntayhtymän kanssa. Valtakunnallisessa hankkeessa yhteistyökumppaneita olivat Suomen Diakoniaopisto, Turun ammatti-instituutti ja Omnia.

Diakonissalaitoksen Akatemia vahvisti yhteistyötä yliopistojen kanssa ja Vamoksen tutkimukseen perustuvaa

kehittämistä. Akatemian avoimia tutkija- ja kehittäjätapamisia oli kuusi ja osallistujia noin 80. Vamoksen toiminnasta valmistui vuoden aikana kolme tutkielmaa.

Globe

Globoalin vastuun ja lähimmäisyyden toimialue **GLOBE** muodostuu säätiön tarkoitusta toteuttavista hankkeista, joiden keskeinen tavoite on vahvistaa haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten osallisuutta ja toimijuutta sekä lisätä luottamusta ja turvaa. Hankkeet voidaan ryhmitellä neljään koriin: kansalaistoimintaan, kansainväliseen toimintaan, maahantulijatyöhön sekä sosiaali- ja terveydenhuollon rajapinnalla toimiviin hankkeisiin.

Kansalaistoiminnassa jatkettiin koko Helsingin laajuista kansalaistoiminnan välitystoimintaa (Kanssala), jossa Diakonissalaitos on koordinaatio- ja verkostojohtamisvastuussa. STEA:n rahoittamassa kokeilevassa hankkeessa ovat mukana Helsingin kaupunki sekä lukuisia muita julkisyhteisöjä ja yrityksiä – yhteensä yli 150 kansalaistoiminnan mahdollisuuksia tarjoavaa yhteisöä. Kanssala yhdistää tekemistä kaipaavat ihmiset tekijöitä etsiviin yhteisöihin, jotta jokainen Helsingissä asuva tai oleskeleva löytäisi itselleen merkityksellistä tekemistä vapaaehtoisena, vertaisena tai aktiivina. Toimitiloina ovat kumppanien tilat sekä erilaiset julkiset tilat kuten kirjastot. Yhteistyöhön liittyi vahvasti toimintavuonna myös tutkijayhteisöjä, joiden toimesta kehittämistyöstä on odotettavissa dokumentoitua tietoa.

D-asemien eli kansalaistoiminnan keskusten toiminta Kontulassa, Kannelmäessä ja Kalliossa vakiintui ja käytikertoja oli yli 30 000. Kävijöille toteutettu nimetön kysely kertoi, että D-asemilla yksinäisyys lievittyi. Yhteisöllistä toimintaa jatkettiin myös Itä-Euroopan liikkuvan väestön parissa. Toiminnassa oli tilahaasteita, jotka toivottavasti ratkeavat vuonna 2020. Liikkuvan väestön palvelukeskus Hirundossa tavoitteena on rakentaa yhdessä liikkuvan väestön kanssa osallisuutta ja toimijuutta suomalaisessa yhteiskunnassa, ja sitä kautta tietä suomen kielien omaksumiseen ja ihmisarvoisiin tapoihin sekä työllistymiseen kerjäämisen sijaan. Amigo-mentorointitoiminta yhdisti lähes 90 nuorta vapaaehtoisen mentorin kanssa ja alaikäisinä maahan tulleiden turvapaikanhakijoiden tu-

kena toimi noin 100 kummiperhettä. Kummiperhetoimintaa lähdettiin kehittämään myös Turun seudulla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rajapinnalle sijoittuvat hankkeet toteutettiin pääasiassa yhdessä Diakonissalaitoksen Hoivan kanssa. Niissä kehitettiin uusia ja vaikuttavia toimintamalleja asumispalveluissa asuvien sekä asunnottomien, mielenterveys- ja päihderiippuvaisten ihmisten arjen toimijuuden ja osallisuuden vahvistumiseksi. Tukialus-hanke jalkautui vuoden aikana Helsingissä, Tampereella, Lahdessa ja Jyväskylässä ja kohtasi mielenterveys- ja päihderiippuvaisia kaduilla tarjoten humanitääristä apua sekä tukea ja neuvontaa. Valtakunnallinen NEA-hanke jatkui kehittääkseen nais erityistä asunnottomuustyötä yhdessä muiden toimijoiden sekä Diakonissalaitoksen Hoivan asukkaiden ja henkilökunnan kanssa. Valtakunnallinen Toimekas-hanke yhteiskehitti asukkaiden ja työntekijöiden kanssa mielekästä arjen toimintaa, kuten klubeja ja matalan kynnyksen työtoimintaa.

Luottamuksen ja turvallisuuden lisäämiseen tähtäävä toiminta toteutui mm. GLOBEen kuuluvan Psykotraumatologian keskuksessa. Keskuksessa toteutuu kidutettujen ja sotatraumatisoituneiden kuntoutus ja humanitaarinen, lääketieteellinen ja psykososiaalinen hoito sekä tuki akuuteista tai kroonistuneista kidutuksen oireista kärsiville maahanmuuttajille. Hoitosuhteessa oli noin 240 ihmistä vuoden aikana. Alle 24-vuotiaat kidutetut tai vaikeasti traumatisoituneet kiintiöpakolaislapset ja -nuoret saivat erikoistuneita lasten- ja nuorisopsykiatrisia palveluja. Keskuksen toiminta vähensi hoidettavien inhimillistä kärsimystä, yhteiskunnallisen radikalisoitumisen riskiä sekä itseen tai toiseen kohdentuvaa väkivaltariskiä.

Kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneille eli nk. paperittomille tarjottiin päiväkeskustoimintaa (Suojattomat-hanke) sekä loppuvuodesta myös hätämaajoitusta. Suojattomat -hankkeen Itä-Helsinkiin sijoittuvan päiväkeskuksen henkilökunta tarjosi neuvontaa, ohjausta ja apua sekä vahvasti kohderyhmän elämänhallintaa ja toimintakykyä. Keskuksessa selviteltiin yksilöllisesti vapaaehtoisen palveluun mahdollisuuksia ja siellä pilotoitiin viranomaisten jalkautuvaa työtä. Keskuksen kävijämäärät kasvoivat räjähdysmäisesti syksyn 2019 aikana ja keskuksen henkilöstöresurssien riittävyteen piti kiinnittää huomiota.

EU:n liikkuvalla väestöllä, käytännössä Romanian ja Bulgarian romaneille tarjottava tuki oli laajaa ja liikkuvan väestön tilanteen parantaminen oli myös GLOBEn vaikuttamistyön keskeisiä Suomen EU-puheenjohtajuuskauden painopisteitä. Vaikuttamistyötä tuki politiikkapaperi, jota hyödynnettiin vaikuttajatapaamisissa ja blogikirjoituksissa. Palvelukeskus Hirundo tarjosi neuvonta-, ohjaus-, valmennus- ja tukipalveluita ja tarjolla oli tilat pyykinpesuun ja henkilökohtaisen hygienian hoitoon samoissa tiloissa hätämaajoituksen kanssa. Mm. Työtä ja toivoa -hankkeessa autettiin liikkuvaa väestöä tunnistamaan omia voimavarojaan ja löytämään keinoja oman tilanteen parantamiseksi sekä työllistymään mm. siivoukseen yksityistalouksiin ja yrityksiin. Kummikylähankkeet Bulgariassa ja Romaniassa jatkuivat edistäten liikkuvan väestön elinoloja ja hyvinvointia ja taistellen pakotettua maastamuuttoa aiheuttavia syitä vastaan. Yleiseurooppalainen syrjinnän ja romanivihan vastainen EU-hanke Discrikamira jatkoi työtä vuoden aikana. Ulkoministeriön kehitysyhteistyömäärärahojen avulla työskenneltiin Kosovossa, Ukrainassa ja Moldovassa vahvistaen romanijärjestöjen toimintaedellytyksiä.

Uutena hankkeena käynnistyi työ Somalimaassa, jossa seuraavan neljän vuoden aikana edistetään nuorten toimeentulon edellytysten parantamista paikallisen yhteistyökumppanin kanssa ja sen kapasiteettia vahvistamalla. Lisäksi kansainvälisen työn seuraavien vuosien painopisteet tiivistettiin päivitettyyn strategiaan, joka valmistui vuoden lopulla.

Lapsi- ja perhetyö

Lapsi- ja perhetyö kuuluu Diakonia- ja sosiaalinen vastuu -toimialan sosiaali- ja terveyspalveluihin. Lapsi- ja perhepalvelut kohdentuvat lastensuojelupalveluihin. Sijaishuollon erityistason laitoshoidtoa annetaan kolmessa erillisessä yksikössä, yhdessä yksikössä tuotetaan perustason laitoshoidtoa ja lisäksi tuotetaan sijaisperheille perhehoidon tukipalveluita. Jälkihuollon palveluita tuotetaan sekä sijaishuollon nuorille että maahanmuuttajanuorille. Uutena avopalveluna käynnistettiin maahanmuuttajaperheille tarkoitettu arviointi- ja kuntoutusyksikkö Sävel. Diakonissalaitoksen lapsi- ja perhepalveluilla on 47 laitoshoidon

paikkaa lapsille ja nuorille ja se tuki vuoden aikana 13 lasta neljässä sijaisperheessä.

Lapsi- ja perhepalveluiden aikaisemmin itse tuottama lasten- ja nuorten psykiatrisen erikoissairaanhoidon osuus siirtyi liikkeenluovutuksella Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille 1.1.2019 alkaen. Lapsi- ja perhepalveluiden taloudellinen tulos nousi 2019 positiiviseksi useamman selkeästi tappiollisen vuoden jälkeen.

Pitkäaikaisena vaikuttavuustuloksena merkittävää on se, että Diakonissalaitoksen Lapsi- ja perhepalveluissa hoitonsa alaikäisenä päättäneistä huostaanotetuista lapsista keskimäärin 47 % pystyi palaamaan hoitojaksolta omaan kotiinsa kymmenen vuoden keskiarvona vuosina 2010-2019. Kotiinsa palanneiden osuus on pysynyt verraten tasaisena vuodesta toiseen

Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy

Diakonissalaitoksen Hoiva -toimiala tuottaa tehostettua palveluasumista ikäihmisille, alle 65-vuotiaille monisairaille ja mielenterveyskuntoutujille sekä pitkäaikaisasunnottomille. Ikäihmisten hoivakoteja on kuusi ja ne kaikki sijaitsevat Helsingissä. Monisairaitten ja mielenterveyskuntoutujien yksiköitä on neljä, ja myös ne sijaitsevat kaikki Helsingin alueella. Asunnottomien ympärivuorokautista hoivaa tuotetaan kolmessa asumisyksikössä Helsingissä, yhdessä yksikössä Espoossa ja yhdessä yksikössä Järvenpäässä. Espoon asunnottomien yksikkö tuottaa myös kevyempää asumispalvelua. Yhteensä hoivaa tuotavissa yksiköissä on 508 paikkaa.

Asumisyksikköihin tuotettavan palvelun lisäksi kevyempää asunnottomien palvelua tuotetaan 20 yksittäiseen asuntoon Helsingissä ja syksystä alkaen 15 asuntoon Järvenpäässä. Toimiala tarjosi myös kotihoidon palveluita pääkaupunkiseudulla yli 1700:lle eri asiakkaalle vuoden aikana. Kotihoidon asiakkaitten vaihtuvuus on noin 4 % kuukausittain. Eniten uusia asiakkaita tuli toukokuussa ikkunanpesukampanjan yhteydessä.

Diakonissalaitoksen Hoivan päihdepalveluissa annetaan neuvontaa, avohoidtoa ja kuntoutusta huumeiden ja lääkkeiden väärinkäyttäjille. Määrältään merkittävin palvelu on suonensisäisesti huumeita käyttävien kuntouttava ja haittoja vähentävä opioidikorvaushoito. Helsingissä toi-

mii kolme päihdepalveluyksikköä, joihin asiakkaat tulevat pääkaupunkiseudulta. Tampereella ja Lahdessa on kummassakin yksi yksikkö. Lahden päihdepalvelujen toiminta alkoi vuoden 2019 alussa ja asiakasmäärät saavuttivat asetun tavoitteen marraskuussa. Myös Tampereen päihdepalveluissa asiakasmäärät ovat kasvaneet. Eri asiakkaiden määrä saavutti jo toisella vuosineljänneksellä vastaavan määrän kuin kokonaisuudessaan vuoden 2018 aikana.

Päihdepalveluihin sisältyy suonensisäisesti huumeita käyttävien sosiaali- ja terveysneuvonta kiinteissä pisteissä Helsingissä ja Tampereella sekä liikkuvana Vantaalla ja Tampereella. Terveysneuvonta on Hoivan ainoa anonyymipalvelu. Palvelun tavoitteena on vähentää huumeiden käytöstä aiheutuvia haittoja sekä asiakkaalle että yhteiskunnalle ja samalla madaltaa kynnystä päästä palveluiden asiakkaaksi. Tampereen terveysneuvonnan asiakasmäärä on kasvanut tasaisesti. Tampereella terveysneuvonnan asiakkaat voivat itse valita kahden palveluntuottajan väliltä, mistä palvelua hakevat. Vuoden 2019 toisella vuosikolmanneksella Tampereen päihdepalvelujen terveysneuvonta saavutti hankinnan tavoitetason ja asiakkaat haluavat käyttää Diakonissalaitoksen Hoivan palveluja. Terveysneuvonnan keskeistä toimintaa on puhtaiden ruiskujen ja neulojen vaihto, infektiotautien testaus ja rokotukset, palveluohjaus sekä pienimuotoinen huumehaittoihin liittyvä terveydenhuolto mukaan lukien lääkepalvelut (ei anonyymia).

Hoivan kokonaisliikevaihto oli noin 29,3 miljoonaa euroa (27,8 M€ vuonna 2018) ja asiakkaita palvelujen piirissä oli noin 2 300. Liikevaihto kasvoi noin 5 prosenttia johtuen pääosin Lahden uudesta päihdepalveluyksiköstä sekä ikäihmisten hoivakotien korkeammasta käyttöasteesta. Hoivakotien käyttöasteet kohenivat tehostamalla sekä myyntiä yksityisasiakkaille että suoramyyntiä kunnille etenkin haastavien monisairaitten sijoittamisen osalta.

Erityisryhmien asumispalveluissa keskimäärin 9 % pitkäaikaisasunnottomana palveluun tulleista pystyi siirtymään kevyemmin tuettuun asumiseen ja 96 % pysyi palvelun asiakkaana. Lähes 65 % kertoi päihteiden käyttönsä vähentyneen tai loppuneen palveluissa oloaikana.

Asiakkaat ovat haasteellisista elämäntilanteistaan huolimatta melko tyytyväisiä palveluihin. Palvelun käyttäjien antama yleisarvosana pysyi lähes samana kuin vuonna 2018 kaikilla alueilla, lukuun ottamatta ikäihmisten hoivakoteja, joissa tyytyväisyys laski noin 0,15 yksikköä. Palvelunkäyttäjät antoivat sote-palveluille yleisarvosanaksi 3,96 asteikolla 1–5. Nettosuositeluindeksi nousi Hoivassa vuoden 2018 arvosta 25 vuoden 2019 arvoon 33.

Helsingin kaupunki teki valvontakäynnit kaikkiin ikäihmisten ja monisairaitten hoivayksiköihin. Merkittävää huomauttamista ei ollut. Epätarkkuutta havaittiin lähinnä lääkehoidossa tai lääkehoitosuunnitelmissa sekä henkilöstömäärässä. Erityisen hyvänä Helsingin kaupunki piti sitä, että asukkaat olivat hyväntuulisia ja siistejä ja saivat elää oman näköistään arkea.

Asunnottomien asumisyksiköiden ja päihdepalveluyksiköiden toimintaan kuuluu kiinteänä osana naapurustotyö. Varsinkin Tampereen ja Espoon yksiköiden naapurusto on hyvin kriittistä. Yksiköiden henkilökunta ja Hoivan johto työskenteli aktiivisesti lisätäkseen yhteisymmärrystä ja sopua naapureitten kanssa. Tampereella oltiin mukana turvallisuutta ja päihdepalveluiden järjestämistä koskevissa dialogeissa. Dialogin tavoitteena on ymmärtää yhdessä paremmin päihdehoitoon tai asunnottomien palveluun liittyviä haasteita ja hoitopisteiden ympärillä koettuja huolia ja lieveilmiöitä.

Diakonissalaitoksen Hoivalla on kolme ESR-rahoitteista kehittämishanketta. Valtakunnallinen OK-hanke, Opioidikorvaushoidon sosiaalisen osallisuuden vahvistaminen, päättyi maaliskuussa. Hoivassa kehitetty matalan kynnyksen työtoiminta vähensi tutkimuksen mukaan päihteiden käyttöä: osallistujien arvion mukaan 30 % käytti harvemmin kannabista ja 28 % harvemmin stimulantteja hankkeen lopussa verrattuna alkutilanteeseen. STEPPI-hanke (Vaikeasti työllistyvien toiminta-, opiskelu- ja työkyvyn vahvistaminen hävikkielintarvikkeita hyödyntävässä toimintaympäristössä, kumppanina Abnoy Oy) on Tampereen huumeavohoidon hankinnassa Hoivan innovaatio. Kolmivuotisessa hankkeessa on osallistujia ollut 90, joista 56 % on siirtynyt kuntouttavaan työtoimintaan, työkeiluun, opiskeluun tai työelämään. Kesällä 2019 käynnistynyt KYVYT-hanke kehittää toimintakykyä edistä-

vää sosiaalista kuntoutusta ja osasuorituksista koostuvia opinto- ja työelämäpolkuja kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa oleville ihmisille Helsingissä yhteistyössä Suomen Diakoniaopisto Oy:n ja Kirkkopalvelut ry:n kanssa.

Koulutuspalvelut

Yhdessä Lahden Diakoniasäätiön ja Oulun Diakonissalaitoksen säätiön sekä Suomen Kosmetologien Yhdistyksen Opiston säätiön kanssa perustettu yleishyödyllinen osakeyhtiö Suomen Diakoniaopisto Oy (SDO) päätti vuodenvaihteessa kolmannen toimintavuotensa. Toimintavuotta ohjasi pitkälti edellisvuonna uusitun ja hyväksytyn strategian toimeenpano. Strategiansa mukaisesti SDO on työelämälähtöisen pedagogiikan edelläkävijä, joka erottuu kilpailijoistaan asiakkaidensa ja opiskelijoidensa välittävällä ja aidolla kohtaamisella. Toimintavuoden aikana luotiin rakenteita ja asiakaslähtöisiä toimintatapoja sekä valmennettiin henkilöstöä välittävän kohtaamisen varmistamiseksi. Pedagogiikan ja sitä tukevien prosessien kehitystyössä hyödynnettiin laajasti digitaalisuutta.

SDO on toisen asteen oppilaitos ja kouluttaa ammatillaisia terveys-, kasvatus-, hyvinvointi- ja palvelualoille. Ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen ohella SDO:n palvelutarjontaan kuuluu tutkintoja edeltävää koulutusta sekä matalan kynnyksen yksilö- ja ryhmätoimintaa koulutukseen osallistumisen, kuntoutumisen ja työllistymisen edistämiseksi.

SDO:ssa opiskelee vuosittain noin 3 000 opiskelijaa. Henkilöstön määrä on 216. SDO:n opiskelijoista lähes 40 % on muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvia. Maahanmuuttajat ovat iso osa opiskelijakuntaa ja hankkeiden asiakkaita. Hanketoimintaa tehdään yhteistyössä muiden oppilaitosten ja työelämän toimijoiden kanssa. Hanketoiminnan volyymi kasvoi yli 10 % kertomusvuonna.

SDO investoi toimintavuotensa aikana toimitiloihinsa noin 1,8 M€. Alppikadun kampukselle valmistui kauneudenhoitoalan opetukseen ja palvelutoimintaan soveltuvat tilat (700 m²). Lisäksi Alppikadulla uudistettiin opetustiloja ja opiston toimitiloja laajennettiin muilta toimijoilta vapautuneisiin tiloihin (600 m²).

Diakonissalaitoksen koulutustehtävään kuuluvasta diakoniatyöntekijöiden koulutuksesta huolehtii osakkuusyhtiö **Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy**.

Muutoksia konsernirakenteessa

Keväällä 2019 Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr ja Rinnekoti-Säätiö sr hallitukset päättivät aloittaa toimet säätiöiden fuusioimiseksi. Sulautumissuunnitelma toimitettiin Patentti- ja rekisterihallitukselle kesäkuussa 2019 ja suunnitelmasta tiedotettiin velkojia ja muita sidosryhmiä. Patentti- ja rekisterihallitus hyväksyi sulautumissuunnitelman syyskuussa, jonka jälkeen molempien säätiöiden hallitukset antoivat hyväksyntänsä sulautumiselle. Rinnekoti-Säätiö sr sulautui Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöön sr 31.12.2019. Yhdistymisen jälkeen kehitysvamma-alan palveluita tuottava Rinnekoti jatkaa toimintaansa yhtenä Diakonissalaitoksen liiketoiminta-alueena omalla Rinnekoti-aputoiminimellä. Rinnekodilla säilyy nykyinen brändi, jonka alla sen palveluliiketoiminta jatkuu ja kehittyy.

Konsernin varsinaisen toiminnan tuotot kasvoivat huomattavasti, johtuen Rinnekoti-Säätiön fuusion synnyttämästä laskennallisesta fuusiovoitosta (39,9 M€), joka on kirjattu konsernin varsinaisen toiminnan muihin tuottoihin. Ilman fuusiovoittoa konsernin varsinaisen toiminnan tuotot olivat suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Säätiökonsernin tilikauden tulos oli 96 miljoonaa euroa ylijäämäinen (-0,4 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna

2018). Vuoden 2019 tilikauden tulos muodostui huomattavan ylijäämäiseksi johtuen Terveystalo Oyj:n osakkeiden myynnistä kertyneestä myyntivoitosta (54,7 M€) sekä Rinnekoti-Säätiön fuusiosta syntyneestä laskennallisesta fuusiovoitosta (39,9 M€). Ilman edellä mainittuja kertaluontoisia eriä tilikauden tulos olisi ollut hieman yli miljoona euroa positiivinen.

Säätiökonsernin varsinaisen toiminnan tulos oli 36,0 miljoonaa euroa ylijäämäinen (5,2 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna 2018). Ilman laskennallista fuusiovoittoa varsinainen toiminta olisi jäänyt n. vajaa neljä miljoonaa euroa alijäämäiseksi.

Investoinnit ja omavaraisuus

Konsernin omavaraisuusaste oli 83 % vuoden 2019 lopussa (88 % vuonna 2018), näin säätiökonsernin kirjanpitoarvoin lasketulle omavaraisuusasteelle asetettu 60 %:n tavoite ylittyi. Konsernitaseen loppusumma oli 362,3 miljoonaa euroa (236,8 miljoonaa euroa 2018).

Toimintavuonna tehtiin investointeja 3,3 miljoonan euron edestä (3,5 miljoonaa euroa 2018).

Varallisuus

Säätiön varallisuus koostuu kiinteistöistä, konserniyhtiöiden osakkeista ja sijoitusarvopapereista. Säätiön varallisuutta hoidetaan huolellisesti ja suunnitelmallisesti. Toimitila- ja asuntokannasta konsernin omien toimintojen käytössä on hieman yli puolet.

TOIMINNAN TULOS

Avainluvut t€	Konserni			Säätiö		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Varsinaisen toiminnan tuotot	116 289	76 783	99 333	69 550	31 813	33 766
Varsinaisen toiminnan tulos	36 050	-5 198	-3 540	33 700	-5 452	-5 746
Tilikauden tulos	96 010	-435	86 676	94 091	-436	93 997
Omavaraisuusaste	83 %	88 %	89 %	92 %	93 %	93 %

Kiinteistövarallisuus

(ei sisällä 31.12. fuusioidun Rinnekoti-Säätiön kiinteistöjä) Diakonissalaitoksen kiinteistöomaisuuden markkina-arvoja ei selvitetty erikseen vuoden 2019 aikana. Säätiön ja sen tytäryhtiöiden omistuksessa oli rakennuksia yhteensä noin 106 000 brm² ja maa-alueita yhteensä noin 390 ha. Koko kiinteistöomaisuuden markkina-arvo vuonna 2019 oli noin 161 miljoonaa euroa (ei päivitetty 2018-2019). Rakennettu omaisuus koostui säätiön ja tytäryhtiöiden omistamista kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöistä, kiinteistöistä, erillisistä asunto-osakkeista ja osakeomistuksista. Säätiö myi vuoden 2019 aikana kiinteistön Helsingin Pitäjänmäestä sekä tontin Pellaksesta. Kauppahinnat olivat yhteensä 1,2 milj. € ja kaupoista saatu kirjanpidollinen myyntivoitto oli 0,6 M€. Vuoden lopulla ostettiin 0,2 M€:n kauppahinnalla Espoon Lautamiehentieltä loppuosuus aikaisemmin osaomisteisesta kiinteistöyhtiöstä. Kaupan jälkeen yhtiö on kokonaan Diakonissalaitoksen omistuksessa.

Säätiön merkittävin maa-alueen omistus sijaitsee Espoon Pellaslaaksossa. Pellaksen alueen kaavoitetusta rakennusoikeudesta oli vuoden 2019 lopussa myyty 15,2 %, vuokrattu 58,2 % ja varaus-/esisopimuksin varattu 2,4 %. Käytettävissä olevasta rakennusoikeudesta vapaana oli 24,2 %.

Säätiöllä oli voimassa olevia vuokrasopimuksia tilikauden aikana yhteensä noin 800 kappaletta. Asuntojen keskimääräinen käyttöaste oli noin 96 % ja toimitilojen keskimääräinen käyttöaste noin 94 %.

Sijoitustoiminta

Sijoitusomaisuudella tarkoitetaan omaisuutta, joka ei ole varsinaisen toiminnan välittömässä käytössä vaan, jonka tuottoa käytetään varsinaisen toiminnan rahoittamiseen. Varat on sijoitettu suunnitelmallisesti ja sijoittamista ohjaa hallituksen vuosittain hyväksymä sijoituspolitiikka. Siinä määritellään sijoitustoiminnan periaatteet ja tavoitteet, sallitut varallisuuslajit, sijoitusten allokatio ja liikkumavara allokaation sisällä, riskit sekä sijoitusten seuranta ja raportointi. Lisäksi suunnitelmassa on määriteltä vastuullisen sijoittamisen periaatteet sekä sijoitustoimintaan liittyvien toimielinten, toimihenkilöiden

sekä ulkopuolisten varainhoitajien valtuudet. Vuonna 2019 säätiöllä oli kaksi ns. täyden valtakirjan sijoitussalkkua, jotka olivat valittujen varainhoitoyhtiöiden hoidettavana. Käytettävät varainhoitoyhtiöt kilpailutettiin syksyllä 2019.

Säätiön sijoitusomaisuuden merkittävin yksittäinen omistus oli 10,52 %:n omistusosuus (13 471 tuhatta osaketta) Terveystalo Oyj:ssä. Joulukuussa Diakonissalaitoksen hallitus päätti myydä kaikki säätiön omistuksessa olleet Terveystalo Oyj:n osakkeet. Terveystalo omistuksen osuus säätiön koko sijoitusvarallisuudesta oli suuri ja Diakonissalaitoksen hallitus halusi hajauttaa sijoituksia säätiön sijoituspolitiikan mukaisesti. Kauppa toteutettiin Nasdaq Helsinki OMX-pörssissä 4.12.2019 hintaan 10,30 eur / osake. Kauppahinta oli lähellä edellispäivän päätöskurssia 10,28 € (3.12.2019). Kokonaiskauppahinta oli noin 138 M€ ja kaupasta syntyi myyntivoittoa 54,7 M€. Varat tullaan sijoittamaan vuoden 2020 aikana säätiön sijoituspolitiikan mukaisesti huolellisesti hajauttaen. Sijoituksista saatava tuotto käytetään jatkossakin säätiön tarkoituksen mukaisen toiminnan rahoittamiseen.

Toimintavuoden lopussa säätiön sijoitusomaisuuden markkina-arvo oli 349 miljoonaa euroa (268 M€ vuonna 2018). Omaisuudesta kiinteistöjen osuus oli 46 %, korkosijoitusten osuus 47 % ja osakesijoitusten osuus 7 %. Rinnekoti-Säätiön fuusio lisäsi Diakonissalaitoksen sijoitusvarallisuutta n. 15 M€:lla (luvat eivät sisällä Rinnekoti-Säätiön kiinteistövarallisuutta).

Säätiö arvostaa 1.1.2018 lähtien sijoitusomaisuuden hankintahintaan tai tätä alempaan käypään arvoon. Mahdolliset arvonalentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti. Muutos kirjaamiskäytännössä lisää tuloslaskelmassa esitettyjen sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojen ja kulu- jen volatiliteettia verrattuna aiempaan kirjauskäytäntöön.

Henkilöstö

Toimintavuoden lopussa Diakonissalaitoksella oli noin 800 työntekijää. Toimintavuonna olemme hioneet ja yhdenmukaistaneet prosessejamme valmistautuen tulevaan Rinnekodin sulautumiseen. Esihenkilöt valmistuivat lähiesihenkilöiden ammattitutkintoon valmistavasta koulutuksesta, jossa painopisteenä olivat valmentava johta-

minen ja itseohjautuvuus tiimeissä. Esihenkilöt ovat lisäksi kokoontuneet yhteisiin kehittämisspäiviin kaksi kertaa toimintavuoden aikana. Teemoina ovat olleet valmentavan johtamisen lisäksi strategia, vaikuttavuus, viestinnän merkitys osana esimiestyötä sekä henkilöstöstrategia. Henkilöstöstrategian painopistealueiksi valikoituivat 1) vetovoimainen työnantaja, 2) hyvinvoiva ja osaava henkilöstö ja 3) yhteinen toimintakulttuuri. Yhteinen toimintakulttuuri luo edellytykset toiminnan jatkuvalle parantamiselle sekä kirkastaa fokusta kaikessa tekemisessä.

Henkilöstön osaamisen ja kehittämisen strategisen ohjauksen varmistamiseksi perustettiin osaamisen kehittämisen yhteistyöryhmä. Ryhmän tavoitteena on osaamisen kehittämisen konsernitasoinen toiminta ja strateginen ohjaus. Strategian uudistamisen yhteydessä määriteltiin tarvittavat osaamiset kulttuurimuutoksen tueksi sekä strategian toteuttamiseksi. Tähän perustuva osaamiskartoitus tehtiin osana tavoite- ja kehityskeskusteluja keväällä 2019. Osaamiskartoitukset toimivat pohjana konsernin koulutussuunnittelulle.

Konsernissa järjestettiin henkilöstön ammatillista koulutusta, valmennusta ja verkkovalmennusta, kuten esimerkiksi muistisaira- vuorovaikutuksen ja toimintakyvyn tukemisen koulutusta, opintopiirejä eri hoivatyön osa-alueilta kuten psykiatrasta hoitoa ja saattohoitoa. Työsuojelutoiminnan ja turvallisuuskoulutusten avulla kehitettiin henkilöstön osaamista sekä työ- ja toimintakykyä. Tietosuoja- ja tietoturva-, ensiapu- ja hygieniapassi-, kirjaamis- ja rajoitustoimenpide koulutuksia järjestettiin säännöllisesti vuoden aikana. Näiden koulutusten ja valmennusten lisäksi tiimit ovat pitäneet säännöllisesti kehittämis- ja virkistyspäiviä ja osallistuneet työnohjaukseen.

Henkilöstön hyvinvointia seurataan henkilöstökyse-lyllä, jonka tulokset osoittavat, että henkilöstö on sitoutunut työnantajaan ja perustehtävä on työntekijöille selkeä. Henkilöstön turvallisuus valittiin teemaksi ja Turvallista työpäivää! -ohjelman puitteissa lisäämme työntekijöiden tietoisuutta ja osaamista työarjen turvallisuudesta sekä uudistamme turvallisuusrakenteita ja koulutamme työntekijöitä.

Toimintavuoden aikana olemme nostaneet vastuullisuusasioita enemmän esiin. Huolehdimme ympäristöstämme ja ympäristöasioista sekä teemme vastuullisia

hankintoja. Huolehdimme työntekijöiden yhdenvertaisuudesta ja rakennamme luottamusta.

Yhteistoimintaneuvottelukunta ja työsuojelutoimikunta kokoontuivat säännöllisesti. Toimikuntiin kuuluvat työnantajien edustajien lisäksi eri työntekijäryhmien luottamusmiehet ja työsuojeluvastaavat. Konsernissa käytiin muutamia toiminnan uudelleen organisointiin ja henkilöstövähennyksiin tähtääviä yhteistyöneuvotteluja toimintavuoden aikana. Neuvotteluiden perusteena olivat tuotannolliset ja taloudelliset syyt.

Hallinto

Säätiön toiminta perustuu säätiölakiin, säätiön sääntöihin ja hyvään hallinnointitapaan. Säätiön hallintoelimiä ovat hallitus ja toimitusjohtaja. Lisäksi säätiössä toimii sääntöihin perustuva valtuuskunta, joka nimittää hallituksen jäsenet.

Säätiön hallitus nimittää toimitusjohtajan ja voi muuttaa säätiön sääntöjä kuultuaan asiasta valtuuskuntaa ja sisar-neuvostoa tai sitä edustavaa yhteisöä.

Säätiö julkaisee selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä erillisenä dokumenttina.

Lähipiiritoimet Diakonissalaitoksella

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr noudattaa säätiölain, sääntöjensä ja viranomaisohjeistuksen lisäksi Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan vuonna 2015 julkaisemaa ohjetta Säätiön hyvä hallinto. Hallitus on hyväksynyt niihin perustuen laaditun lähipiiriohjeen 7.3.2016.

Säätiön lähipiiriin kuuluvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, säätiön johto ja tilintarkastajat perheenjäsenineen. Säätiön johtoon kuuluvat toimitusjohtajan lisäksi konsernin johtoryhmän jäsenet sekä ne muut johtajat, joille säätiön hallitus on myöntänyt oikeuden edustaa säätiötä.

Lähipiiritoimella tarkoitetaan lähipiiriin kuuluvien kanssa tehtyjä oikeustoimia niiden kohteista tai nimikkeistä riippumatta. Oikeustoimi voi olla vastikkeellinen tai vastikkeeton. Oikeustoimia voivat olla esimerkiksi lähipiirin saamat palkat ja etuudet, lainan tai avustuksen antaminen, palveluiden ostaminen lähipiiriin kuulvalta tai erilaiset sopimukset.

Diakonissalaitos ei tee lähipiirin kanssa tavanomaisuu-

desta poikkeavia oikeustoimia, elleivät ne edistä säätiön tarkoitusta ja etua. Ehtojen tulee olla silloin samat kuin ulkopuolisten kanssa tehtävissä oikeustoimissa. Hallituksen jäsenille ja tilintarkastajille maksettavat palkkiot ja johdon palkkaus ovat kohtuullisia eivätkä poikkea tavanomaisesta. Säätiön konserniyhtiöiden kanssa tekemät lähipiiritoimet arvostetaan käypään arvoon, joka määritellään markkinatilanteen selvitykseen, omaan asiantuntemukseen ja tarvittaessa ulkopuoliseen asiantuntijalauseuntoihin perustuen.

Lähipiirin kanssa tehdyt säätiön edun mukaiset merkittävät oikeustoimet tai tavanomaisuudesta poikkeavat oikeustoimet päättää hallitus tai toimitusjohtaja toimivaltansa puitteissa. Lähipiiritoimia seuraa hallituksen ja toimitusjohtajan ohella tehtävänsä puolesta säätiön johto ja taloushallinto.

LÄHIPIIRITAUUKKO

LÄHIPIIRISUHTEN LUONNE					
TOIMET JA TALOUDELLISET EDUT (euroa)	1	2	3	4	5
A Johdon palkat ja palkkiot	-	515 196	1 033 221	-	-
B Sopimukset	3 274 829	-	6 270	25 680	-
C Myönnetty tuki	-	-	-	-	-
D Annetut lainat, vastuut ja vastuusitoumukset	5 450 000	-	-	-	-

Selitykset taulukkoon

- 1

Diakonissalaitoksen tytäryhteisöt ja -säätiöt
- 2

Diakonissalaitoksen tai 1-kohdassa mainittujen organisaatioiden hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, tämän sijainen ja tilintarkastaja
- 3

Diakonissalaitoksen konsernin johtoryhmä ja muut edustamisoikeutetut johtajat
- 4

1.-3. kohdassa tarkoitetun henkilön perheenjäsen
- 5

1.-4. kohdassa tarkoitettujen henkilöiden määräysvallassa oleva yhteisö tai säätiö

Konsernin tulevaisuuden näkymät ja tilikauden jälkeiset tapahtumat

Ikääntyneiden, kehitysvammaisten sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelumarkkina Diakonissalaitoksen toiminta-alueella kasvaa väestön ikääntymisen ja kaupungistumisen vauhdittamana. Kansantalouden kasvu tahtuu ja luottamus talouteen on hiipunut. Korona-viruksen käynnistämä pandemia uhkaa painaa Suomen talouden taantumaan. Virusepidemian aiheuttamia taloudellisia ja muita lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutuksia on vaikea arvioida tämänhetkisen tiedon perusteella. Työtömyysaste on pysynyt alhaisena. Sen kääntöpuolena on hoiva-aloilla kasvava työvoimapula, joka kiristyneen korotettujen mitoitusvaatimusten myötä. Suomi kansainvälistyy ja väestö monimuotoistuu: asiakkaat, työntekijät ja opiskelijat edustavat yhä laajemmin eri kulttuureita, taustoja ja identiteettejä, jotka vaativat erilaisia työotteita ja dialogia.

Kuvaus lähipiiritoimista vuonna 2019

- A2

Säätiön hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja tämän sijaisen sekä tilintarkastajan palkat tai palkkiot
- A3

Säätiön johtoryhmän ja niiden johtajien, joilla on säätiön edustamisoikeus, palkat. Ryhmään kuului vuoden 2019 aikana 11 (2018:15) henkilöä.
- B1

Säätiö tuottaa konserniyhtiöilleen hallintopalveluita markkinaehtoisin hinnoin ja on lisäksi maksanut konserniin kuuluvalle säätiölle tukipalveluista 10.845 euroa.
- B4

Konsernin johtoryhmän jäsenen perheenjäsen palkattiin säätiöön osa-aikatyöhön erityisasiantuntijaksi valtakunnalliseen hankkeeseen. Rekrytointi käsiteltiin säätiön hallituksessa.
- D1

Säätiö on antanut lainaa konserniyhtiöilleen.

Viimeaikaisesta myönteisestä talouskehityksestä huolimatta pitkäaikaistyöttömyys, yksinäisyys, päihde- ja mielenterveysongelmat ja köyhyys vaivaavat edelleen Suomea. Julkinen debatti polarisoituu. Populismi lisääntyy ja poliittinen sekä toimintaympäristön yleinen epävarmuus kasvavat. Syrjäytymisen ja marginalisoitumisen estäminen vaatii konkreettisia resursseja, tekijöitä ja tekoja.

SOTE- ja alueuudistus kaatui keväällä 2019. Vammais- palvelujen lainsäädännön uudistaminen raukesi vastavasti ja odottaa linjauksia. Suuria SOTE- ja SOTU-uudistuksia ei saatane toteutukseen lähivuosina, vaan kunnat ja kuntayhtymät etenevät omien tavoitteidensa mukaisesti. Nykyinen Suomen hallitus on luvannut panostaa palveluihin, mutta julkisen sektorin kestävyysvaje ja joidenkin kuntien talouden suoranainen kriisiytyminen vaikeuttavat lupauksiin vastaamista. Kilpailutuksia on alettu avata uudelleen, mutta taloudellinen niukkuus on tehnyt niistä entistäkin tiukempia ja hintalähtöisiä. Tutkimusten mukaan palveluiden saatavuuden lisääminen ja laadun painottaminen hinnan sijaan parantaisi kuitenkin selvästi hoidon ja tuen vaikuttavuutta.

Hallituksen, kuntien ja kuntayhtymien tulisi jatkaa palvelujärjestelmän kehittämistä asiakaslähtöisemmäksi ja muuttaa valinta- ja korvausperusteita tulos- ja vaikuttavuuspohjaisiksi. Palveluiden saatavuutta ja asiakkaan valintamahdollisuuksia kannattaisi lisätä esimerkiksi laajentamalla palvelusetelin käyttöä. Uudistusten edistäminen on välttämätöntä ja kiireellistä Suomen kansantalouden kestävyiden ja moniongelmaisten, kalliiden asiakkaiden kokonaisvaltaisen hoidon parantamiseksi.

Vaihtoehtoisista rahoitusmalleista voisivat hyötyä etenkin ne ihmiset, jotka tarvitsevat monia kohdennettuja palveluita integroituna ja tutun ohjaajan tukemana.

Alan muutostrendit kiihdyttävät kilpailua samalla kun hintalähtöisyys edistää alan keskittymistä vahvoille toimijoille. Menestyminen vaatii asiakaslähtöisyyttä, perinteisten toimintamallien uudistamista ja toimivia kumppanuuksia. Rima nousee jatkuvasti esimerkiksi tietosuojan, laadunvalvonnan, järjestelmävalmiuksien ja KANTA-yhteensopivuuden sekä raportoinnin ja läpinäkyvyyden vaatimusten osalta, mikä vaatii investointeja järjestelmiin ja osaamiseen. Digitalisaatiolla voidaan lisätä tiedolla johta-

mista, parempaa toiminnanohjausta, automaatiota, sähköistä asiointia ja palveluintegraatiota.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Riskienhallinnassa pyritään ehkäisemään ja pienentämään riskejä suorittamalla kohdennettuja toimenpiteitä, vahvistamalla toimintakykyä ja lisäämällä riskitietoisuutta. Diakonissalaitoksella on riskienhallinta vahvistunut ja samalla riskiprofiili on madaltunut. Konsernin operatiivisen toiminnan suurimmat riskit johtuvat pääosin julkisen sektorin kestävyysvajeesta ja kiristyneestä hintakilpailusta sekä sijoitustoiminnan osalta globaalisti nopeasti muuttuvasta markkinatilanteesta.

- Kuntien talouden heikkeneminen johtaa supistuviin ostoihin ja avustuksiin sekä hintapohjaisiin kilpailutuksiin tai alhaisiin kattohintoihin. Tilaajien vaatimukset kasvavat, osaavan työvoiman ja sopivien tilojen saatavuus on vaikeutunut ja kustannukset nousevat, mutta kustannuskasvua on vaikea siirtää hinnoitteluun. Kilpailutusten epävarmuudet voivat johtaa asiakasmenetyksiin ja asiakaspaikkojen vajaakäyttöön tai heikkokatteisuuteen, ja siten heikentää liiketulosta.

- Palvelusetelien ja maksusitoumusten myöntämisen suppeus, kotitalousvähennyksen supistaminen sekä mahdollinen yksityisasiakkaiden maksukyvyyn tai -halun heikkeneminen heijastuu kotihoidon ja vanhusten asumispalveluiden kysyntään ja siten heikentää liiketulosta.

- SOTE-uudistuksen kaatuminen 2019 on siirtänyt SOTE-sektorin todennäköisesti vuosia kestävään epävarmuustilanteeseen, jossa niin palveluiden järjestäjät kuin tuottajatkin ennemmin odottavat muutoksia kuin edistävät niitä taloudellisten uhkien kasvaessa samanaikaisesti. Kolmannen sektorin toimijoiden rooli mahdollisen SOTE-uudistuksen jälkeen on edelleen auki. Pitkittynyt epävarmuus heijastuu tilaajien ostokäyttäytymiseen ja sitoutumiseen vaikeuttaen toiminnan oikea-ai-

kaista suunnittelua ja esimerkiksi kiinteistö- ja ICT-investointipäätösten tekoa.

- EU-rahoituskausi vaihtuu ja STEA-rahoituksesta keskustellaan. Kilpailu hankerahoituksesta ja lahjoituksista kiristyy, mikä vaatii enemmän panosta ja siten lisää kustannuksia. Rahoituksen saatavuus ja lyhytaikaisuus ovat riskejä toiminnan jatkuvuudelle.

- Terveystalon osakkeiden myyminen ja sijoituksen hajauttaminen ulkoisesti hallinnoituihin täyden palvelun sijoitussalkkuihin konsernin sijoitusstrategian mukaisesti vähentää omaisuuden arvon heilahtelun riskiä. Ennustettu talouskasvun hiipuminen, markkinatilanteen yhä nopeammat muutokset sekä matala korkotaso vaikuttavat kuitenkin koko sijoitusomaisuuden arvoon sekä tuleviin tuottomahdollisuuksiin. Säätiön omaisuuden huolellinen hallinta on keskeisessä asemassa Diakonissalaitoksen tulevaisuuden varmistamisessa.

- Toimiminen haastavien asiakasryhmien kanssa vaatii asuntoihin, toimitiloihin, kiinteistöihin, henkilöstöön ja ympäristöön kohdistuvien turvallisuus- ja vahinkoriskien erittäin aktiivista hallintaa. Vuosina 2018–19 on toteutettu monia turvallisuuteen liittyviä parannuksia koskien niin työkaluja, järjestelmiä, koulutuksia kuin arjen ohjeistuksia ja työkäytäntöjä. Turvallisuuden parantaminen ja poikkeamien käsittely on jatkuva oppimis- ja kehittämisprosessi.

- Toiminnan digitalisoiminen on sekä riski että mahdollisuus. Palvelumme ovat enenevästi riippuvaisia tietojärjestelmien, tietoliikenteen ja pilvipalveluiden ympärivuorokautisesta toimivuudesta. Tietoturva- ja tietosuojariskit kasvavat toiminnan muutuksessa teknologiapainotteisemmaksi. Palvelumme myös edellyttävät sensitiivisen asiakas- ja henkilötiedon käsittelyä. Siksi on panostettava henkilöstön kouluttamiseen ja valmiuksiin vastata esimerkiksi

kirjaamis-, KANTA- sekä EU:n yleisen tietosuojasetuksen (GDPR) vaatimuksiin.

- Korona-viruksen mahdollinen laaja leviäminen Suomeen aiheuttaa todennäköisesti ongelmia myös Diakonissalaitoksen toiminnalle. Diakonissalaitoksen asiakkaat ovat erityisryhmiä ja siten erityisen haavoittuvia sairauden osuessa kohdalle. Lisäksi henkilöstön laajamittainen sairastuminen virustautiin samanaikaisesti aiheuttaisi ongelmia ja vaatii erityisjärjestelyitä, jotta Diakonissalaitos kykenisi takamaan laadukkaan hoidon myös tässä tilanteessa. Konserni on ryhtynyt toimenpiteisiin riskien minimoimiseksi. Diakonissalaitos seuraa tilannetta yhteistyössä eri viranomaisten kanssa ja ohjeista henkilöstöään, asiakkaitaan ja omaisiaan ajantasaisesti.

Riskien materialisoituminen ja tuottojen heikkeneminen rajoittaisi diakoniatyötä ja mahdollisuuksia panostaa niin liiketoiminnan kuin vastikkeettoman työn kehittämiseen. Maine- ja osaamisriskit voisivat haitata asiakastyötä ja kykyä hankkia asiakkaita, yhteistyökumppaneita ja rahoitusta. Kestävällä pohjalla oleva toiminta on myös edellytys houkutella vapaaehtoisia ja yritys- ja yksityislahjoittajia laajasti mukaan tukemaan säätiön hankkeiden toteuttamista. Harkittuja riskejä otetaan tarvittaessa.

Kilpailukykyä ja kannattavuutta pyritään parantamaan. Asiakassuhteita ja kumppanuuksia vahvistetaan kestämään paremmin toimintaympäristön muutoksia. Samalla tunnistetaan haavoittuvuuksia ja lisätään organisaation joustavuutta ja muutosvalmiutta.

Konsernin tulevaisuuden näkymät ja tilikauden jälkeiset tapahtumat

Huolimatta haastavasta markkinasta Diakonissalaitoksen valmiudet vastata muutoksiin ovat parantuneet. Kysyntää siirtyy avohoitoon, matalan kynnyksen palveluihin sekä liikkuviin ja kotiin vietäviin palveluihin, joissa Diakonissalaitos on vahva toimija etenkin pääkaupunkiseudulla ja radanvarressa, mutta enenevässä määrin myös muissa kasvukeskuksissa. 31.12.2019 toteutuneen Rinne-

kodin sulautumisen myötä Diakonissalaitos on Suomen suurin erityisryhmien sosiaalipalveluita tuottava yhteiskunnallinen yritys, joka hyödyntää keskitettyjä hallinto- ja tukipalveluita ja tunnustettua, monikymmenvuotista erityisosaamista erilaisten vaativien asiakasryhmien palvelemisessa. Mittakaavaetuja saadaan valtakunnallisesta toimipaikkaverkosta, tiivistyvistä yhteistyöstä sekä yhteisistä hankinnoista ja yhteistyöverkostoista.

Diakonissalaitoksen missio, visio, arvot sekä konsernistrategia uudistettiin vuonna 2019. Strategiana on vaikuttaa yhteiskuntaan, kehittää ratkaisuja ja kasvaa kannattavasti

- Laajennamme innovatiivista vastikkeetonta toimintaa kasvukeskuksissa ja maahantulijoiden lähtö- ja paluumaissa.
- Kilpailemme laadulla ja vaikuttavuudella erityisryhmien sote-palveluissa.

Diakoniatyö kasvattaa hankerahoitustaan ja tavoittaa sen turvin yhä enemmän syrjäytymisvaarassa olevia. Matalan kynnyksen palveluita laajennetaan Suomen kasvukeskuksissa, esimerkkinä Vamos ja D-Asemat. Diakonissalaitoksen roolia liikkuvan väestön ja paperittomien auttajana, radikalisoitumisen ehkäisijänä ja hädänalaisten puolestapuhujana kasvatetaan. Kansainvälisiä hankkeita toteutetaan enenevästi liikkuvan väestön ja pakolaisten lähtömaissa laajemmassa Itä-Euroopassa ja Somaliassa. Viranomaisten ja paikalliskumppaneiden kanssa työskennellään yhdessä puretuen ongelmien juurisyihin. Hätaavun sijaan pyritään luomaan toimeentulon edellytyksiä, ja kaikille palveluidemme käyttäjille luottamusta, osallisuutta ja toimijuutta.

Diakonissalaitoksen Hoivassa tuotetaan strategian mukaisia laadukkaita ja vaikuttavia erityisryhmien sote-palveluja. Hoiva laajentuu maantieteellisesti etenkin radanvarressa, esimerkkeinä 1.1.2020 Lahdessa aloitettu päihdehuollon avokuntoutus ja kevään aikana Järvenpäässä avattavat asumispalvelut Wärttinä II:ssa ja Hyvinvointikampuksella.

Rinnekodissa tarjotaan strategian mukaisesti kehitysvamma- ja autismikirjon palveluja ihmistä lähellä. Rinnekodin tulevaisuus rakentuu ihmiskeskeisyyden sekä

erityislaatuisten ja uusiutuvan kyvykkyyden varaan. Keskiössä ovat asiakaskokemus, henkilöstökokemus, vahva erityisosaaminen, rohkea alan kehittäminen ja uudistuminen. Viimeiset pitkäaikaisen laitoshoidon yksiköt Lakistossa lopettavat toimintansa vuoden 2020 loppuun mennessä, kun asiakkaille valmistuvat uudet kodit Espoon Lakistoon ja Pellakseen. Vuonna 2020 on käynnissä ja käynnistymässä useita rakennushankkeita pääkaupunkiseudulla. Maakunnallinen laajentuminen jatkuu, kun loppuvuonna 2020 valmistuvat ensimmäiset kaksi yksikköä Poriin. Myös työllistymisen ja osallisuuden palvelut uudistuvat. Lakistoon avataan autismikirjon asiakkaille vanhaan ostoskeskukseen saneerattu toimintakeskus Aarre. Vuonna 2020 Diakonissalaitos panostaa erityisesti henkilöstöön: rekrytointiin, osaamisen kehittämiseen ja työhyvinvointiin sekä valmentavaan johtajuuteen ja tiimien itseohjautuvuuteen. Uusi johtamisjärjestelmä otetaan käyttöön ja yhteistä toimintakulttuuria ja yhteistyötä korostetaan läpi konsernin. Tukipalveluiden, markkinoinnin, myynnin ja yritysyhteistyön kehittäminen konserninlaajuisesti jatkuu. Tiedolla johtamista ja prosessien automatisointia lisätään. Toiminnan laajentuessa valtakunnallisesti käytetään enenevästi digiviestintää ja -työkaluja niin sisäisesti kuin ulkoisestikin.

Vastuullinen toiminta yhtenä sosiaalialan suurimmista yhteiskunnallisista yrityksistä, keskittyminen ydinosamiseen sekä toiminnalliset parannukset myötävaikuttavat siihen, että uskomme säätiökonsernin varsinaisen toiminnan tuloksen vahvistuvan edelleen vuonna 2020. Koronavirus-pandemian mahdollinen laajamittainen rantautuminen Suomeen vaikuttaa todennäköisesti huomattavasti myös Diakonissalaitoksen toimintaan ja sen tulokseen. Vaikutusten arviointi on vaikeaa nyt saatavissa olevan tiedon avulla. Lisäksi tilanne on muuttumassa nopeasti. Sijoitustoiminnan tuottojen odotetaan jäävän vaatimattomiksi, mahdollisesti jopa alijäämäisiksi. Vahvan taseensa turvin säätiökonsernilla on hyvät edellytykset selvitä turbulentissa markkinaympäristössä.

TULOSLASKELMA

	KONSERNI (1 000 €)		SÄÄTIÖ	
	1.1–31.12.2019	1.1–31.12.2018	1.1–31.12.2019	1.1–31.12.2018
VARSINAINEN TOIMINTA				
Tuotot	116 289	76 783	69 549 848,36	31 812 794,36
Kulut	80 586	82 056	35 850 305, 78	37 264 253,82
Henkilöstökulut	48 602	49 449	17 090 016,00	18 393 267,32
Poistot ja arvonalentumiset				
Käyttöomaisuudesta	4 069	4 003	2 099 030,56	2 196 564,13
Muut kulut	27 806	28 439	16 582 945,74	16 577 769,21
Verot	109	165	78 313,48	96 653, 16
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	347	75		
Tuotto–/Kulujäämä	36 050	–5 198	33 699 542,58	–5 451 459,46
VARAINHANKINTA				
Tuotot				
Lahjoitukset	491	935	483 485,44	921 973,37
Kulut				
Varainhankinnan kulut	62	53	62 231,46	53 319,02
Tuotto–/Kulujäämä	36 479	–4 316	34 120 796,56	–4 582 805, 11
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA				
Sijoitustoiminta	60 215	4 460	59 827 199,60	4 021 040,32
Tuotot	60 840	6 883	61 036 099,49	7 076 103,08
Kulut	625	2 423	1 208 899,89	3 055 062,76
Rahoitustoiminta	–145	–161	142 812,63	126 156,63
Tuotot	10	8	168 796,00	165 652,71
Kulut	155	169	25 983,37	39 496,08
Tuotto–/Kulujäämä	96 549	–17	94 090 808,79	–435 608,16
RAHASTOT				
Tuotot	1	89	990,68	88 793,15
Kulut	–98	–154	–98 752,31	–153 701,82
	–97	–65	–97 761,63	–64 908,67
Siirto rahastoihin	97	65	97 761,63	64 908,67
TILIKAUDEN TULOS				
Tilikauden tulos	96 549	–17	94 090 808, 79	–435 608,16
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos				
Vapaaeht. varausten muutos				
Väh,osuus tkauden tuloksesta	–426	–358		
Laskennallisen verovelan muutos (– lis + väh)	–113	–60		
TILIKAUDEN YLI–/ALIJÄÄMÄ				
	96 010	–435	94 090 808, 79	–435 608,16

TASE

Vastaavaa

	KONSERNI (1 000€)		SÄÄTIÖ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	5 556	3 981	3 454 474,94	3 827 327,02
Aineettomat oikeudet	125	220	107 365,22	217 912,87
Liikearvo	131	150		
Muut pitkävaikutteiset menot	5 300	3 611	3 347 109,72	3 609 414,15
Aineelliset hyödykkeet				
Sijoitusomaisuus	9 306	9 470	5 880 917,05	6 106 992,82
Maa- ja vesialueet	6 450	6 658	5 880 917,05	6 105 717,65
Rakennukset ja rakennelmat	2 853	2 809	0,00	1 275,17
Koneet ja kalusto	3	3	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	108 379	75 745	45 652 564, 15	30 806 816,99
Maa- ja vesialueet	4 286	4 102	2 421 800,86	2 504 947,43
Rakennukset ja rakennelmat	100 200	69 417	41 258 326,87	27 780 848,86
Koneet ja kalusto	2 338	1 644	1 022 208,79	274 119,16
Muut aineelliset hyödykkeet	299	200	270 574,72	170 336,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 256	382	679 652,91	76 565,54
Sijoitukset	198 191	131 503	239 794 902,14	172 099 042,71
Osuudet saman konsernin yrityksissä			33 859 497,04	32 056 359,07
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			11 201 226,92	11 624 726,92
Osuudet omistusyhteisy yrityksissä	8 566	8 086	5 111 906,51	4 978 538,00
Muut osakkeet ja osuudet	189 625	123 417	189 622 271,67	123 439 418,72
	321 432	220 699	294 782 858,28	212 840 179,54
Omakatteiset rahastot	193	0	192 569,16	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus	46	7	0	0
Aineet ja tarvikkeet	46	7	0	0
Pitkäaikaiset saamiset	944	501	943 583,95	501 672,40
Lainasaamiset	17	33	16 666,80	33 333,40
Muut saamiset	927	468	926 917,15	468 339,00
Lyhytaikaiset saamiset	19 557	8 946	15 966 853,26	5 576 183,12
Myyntisaamiset	12 995	4 220	9 486 905,02	1 125 792,89
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			881 783,95	675 170,15
Saamiset omistusyhteisy yrityksiltä	23	0	22 987,94	0,00
Muut saamiset	337	714	247 766,94	624 556,51
Siirtosaamiset	6 202	4 012	5 327 409,41	3 150 663,57
Rahat ja pankkisaamiset	20 147	6 681	16 132 831,45	5 314 376,56
	40 694	16 135	33 043 268,66	11 392 232,08
VASTAAVAA YHTEENSÄ				
	362 319	236 834	328 018 696,10	224 232 411,62

TASE

Vastattavaa

	KONSERNI (1 000€)		SÄÄTIÖ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA				
Toimintapääoma	201 074	197 004	202 175 965,47	198 773 524,84
Omakatteisten rahastojen pääomat	193	0	192 569,16	0,00
Arvonkorotusrahasto	336	6 948	0,00	6 590 948,45
Nimikkorahastot	3 809	2 796	3 809 742,59	2 796 058,91
Tilikauden ylijäämä	96 010	-435	94 090 808,79	-435 608,16
	301 422	206 313	300 269 086,01	207 724 924,04
VÄHEMMISTÖOSUUS				
	1 884	872		
PAKOLLISET VARAUKSET				
Muut pakolliset varaukset	622	722	622 066,00	721 736,00
Eläkevastuu	622	722	622 066,00	721 736,00
KONSERNIRESERVI				
	235	235	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma	31 192	12 886	2 401 430,29	1 250 000,00
Pääomalaina	0	384		
Lainat rahoituslaitoksilta	30 294	12 178	2 401 430,29	1 250 000,00
Pääomalainat saman kons.yrityksiltä	122	0	0,00	0,00
Laskennallinen verovelka tilinpäätös-siirtojen kertymästä	776	324		
Lyhytaikainen vieras pääoma	26 964	15 806	24 726 113,80	14 535 751,58
Lainat rahoituslaitoksilta	487	1 359	112 435,77	1 250 000,00
Eläkelainat				
Saadut ennakot	12	4	0,00	0,00
Ostovelat	5 512	3 369	3 000 863,35	1 334 713,48
Velat saman konsernin yrityksille			7 594 061,89	7 790 456,76
Velat omistusyhteisy yrityksille	-3	7	-12 101,56	1 960,59
Muut velat	4 739	3 193	2 371 555,80	1 149 047,99
Siirtovelat	16 217	7 874	11 659 298,55	3 009 572,76
	58156	28 692	27 127 544,09	15 785 751,58
VASTATTAVAA YHTEENSÄ				
	362 319	236 834	328 018 696,10	224 232 411,62

RAHOITUSLASKELMA

1 000 €

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2019	2018	2019	2018
VARSINAISEN TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Varsinaisen toiminnan tulos	36 050	-5 197	33 699	-5 452
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset	4 069	4 003	2 099	2 197
Muut oikaisut: rahastot varainhankinta muut erät	-31 912	282	-33 793	342
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	8 207	-912	2 005	-2 913
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS				
Lyhytaikaisten korottomien saamisten muutos lisäys (-) / vähennys (+)	1 215	-209	1 864	-2 081
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	6	7	0	0
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) vähennys (-)	419	-584	378	-718
Käyttöpääoman muutos	1 640	-786	2 242	-2 799
Varsinaisen toiminnan rahavirta (A)	9 847	-1 698	4 247	-5 712
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2 585	-3 293	-484	-68
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	594	673	1 206	673
Käyttöomaisuusinvestointien rahavirta (B)	-1 991	-2 620	722	605
SIJOITUSTEN RAHAVIRTA				
Sijoitusten vuokratulot	4 796	4 286	4 999	4 482
Sijoitusten osinkotulot	60	2	60	2
Sijoitusten muut tulot	252	304	249	301
Sijoitusten hoitokulut	-1 620	-1 269	-2 237	-1 958
Aineellisten hyödykkeiden luovutustulot	138 349	0	138 349	0
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-150	0	-150	0
Saadut tytäryrityksen rahavarat	0	133	0	0
Lainasaamisten takaisinmaksut	0	0	608	834
Lainasaamisten lisäys	16	0	16	-1 300
Sijoitusten muutos lisäys (-) vähennys (+)	2 311	3 504	2 500	3 910
Investoinnit muihin sijoituksiin	-135 000	0	-135 000	0
Sijoitusten rahavirta (C)	9 014	6 960	9 394	6 271
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Lyhytaikaisten lainojen nostot			-372	431
L yhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 250	0	-1 276	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-2 159	-1 445	-2 050	-1 250
Saadut korot	161	8	168	166
Maksetut korot	-152	-166	-24	-38
Muut rahoitusmenot	-3	-2	-2	-2
Rahoituksen rahavirta (D)	-3 403	-1 605	-3 556	-693
RAHAVAROJEN MUUTOS (A+B+C+D)				
Lisäys (+) / Vähennys (-)	13 467	1 037	10 807	471
Rahavarat tilikauden alussa				
Rahat ja pankkisaamiset	6 681	5 644	5 314	4 843
Rinnekoti-Säätiön fuusiossa siirtyneet rahavarat	7 545	0	5 154	0
Rahavarat tilikauden lopussa				
Rahat ja pankkisaamiset	20 148	6 681	16 121	5 314
Rahavarojen muutos	13 467	1 037	10 807	471

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön konsernin konsernitilinpäätös laaditaan suomalaista tilinpäätöskäytäntöä noudattaen. Tilinpäätöstiedot laaditaan euomääräisenä ja se perustuu liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki merkittävät Helsingin Diakonissalaitoksen omistamat tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät ne yhtiöt, joissa säätiöllä on kirjanpitolain tarkoittama määräysvalta. 09 Helsinki Human Rights säätiö sr on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen.Säätiön määräysvallassa oleva 09 Helsinki Human Rights säätiö sr on jätetty epäolennaisena yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen.

Rinnekoti-Säätiön tuloslaskelma on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, sillä toiminta poikkeaa muun konsernin toiminnasta ja sillä on muusta konsernista erillinen rahoitus.

Rinnekoti-Säätiön fuusion täytäntöönpano tapahtui 31.12.2019, jonka vuoksi Rinnekoti-Säätiön 31.12.2019 päivätty tase sulautui Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöön. Fuusiotaseesta johtuen vertailuvuoden tiedot eivät ole vertailukelpoisia.

Hankintahinnan ja tytäryhtiön hankintahetken oman pääoman välinen ero kohdistetaan niihin tytäryhtiön omaisuuseriin, joista eliminointieron katsotaan syntyneen. Kohdistettu osuus eliminointierosta poistetaan kyseisen omaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti. Eliminointieron loppuosa esitetään konserniliikearvona. Kohdistettuja eriä oli 31.12.2019 (1 000 €) seuraavasti:

- maa-alueet 173
- rakennukset ja rakennelmat 95

Tytäryhtiöiden hankinnasta syntynyt konserniliikearvo poistetaan 10 vuodessa, perustuen toiminnan tulonodotuksiin. Konsernireservi tuloutetaan silloin, kun vastaava meno tai menetys on kirjattu kuluksi tytäryrityksen tuloslaskelmaan.

Sisäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernilaskennassa. Vähemmistöosuudet erotetaan konsernin omasta pääomasta ja tuloksesta sekä esitetään omana eränään.

Konsernin omistususuuden mukainen osuus osakkuusyritysten tilikauden tuloksista esitetään omana rivinään ennen varsinaisen toiminnan tuotto-/kulujaamää. Osakkuusyritysten arvo esitetään konsernitaseessa pääomaosuusmenetelmän mukaisesti siten, että sijoitusten hankintamenoja oikaistaan yritysten hankintahetken jälkeen syntyneillä osuuksilla näiden tuloksista. Sijoitukset muihin yrityksiin esitetään taseissa sijoitusten alkuperäisen määrän suuruisina: tarvittaessa näitä arvoja alennetaan käypää arvoa vastaavaksi.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Kiinteistöinvestointien, jotka on rahoitettu ARA:n myöntämällä investointiavustuksilla ja korkotukilainoilla, rakennusaikaiset korot on aktivoitu ja kirjattu poistoiksi samassa ajassa kuin investointikohde. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuusesineiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat		
Aineettomat oikeudet	4–10	vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	10–20	vuotta
Rakennukset	max 50	vuotta
Koneet ja kalusto	4–7	vuotta
Konserniliikearvo	10	vuotta

Vuodesta 2017 alkaen pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno alle 5 000 e, on kirjattu vuosikuluiksi.

Konsernin tytäryrityksissä

Keskinäisissä kiinteistöosakeyhtiöissä ei ole tehty suunnitelman mukaisia poistoja. Poistot on tehty kulloisenkin tilanteen mukaisesti. Poikkeuksena HDL-Talot Oy, jossa tasapoistot

KiOy RK-Asunnot

Koneet ja kalusto menojäännöspoisto

RK-Kiinteistöt Oy

Kaukolämpölaitoksen rakennukset menojäännöspoisto

Kaukolämpölaitoksen höyry- ja painejärjestelmät tasepoisto

Kaukolämpölaitoksen koneet ja laitteet menojäännöspoisto

Muut aineelliset hyödykkeet tasapoisto

Kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymään sisältyvät kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Projektiavustukset

Projektiavustukset sisältyvät ao. toiminnanalan tuottoihin. Näistä avustuksista on tuloutettu toteutuneita kuluja vastaava osuus.

Eläkejärjestelyt

Konsernin henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Sijoitusomaisuuden arvostaminen

Sijoitusomaisuus arvostetaan hankintahintaan tai tätä alempaan käypään arvoon. Mahdolliset arvonalentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konsernin emoyhtiö

Konsernin emosäitiö on Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö, kotipaikka Helsinki

Konsernitilinpäätös on saatavissa konsernin pääkonttorissa, joka sijaitsee osoitteessa Alppikatu 2, 00530 Helsinki.

KONSERNIYRITYKSET

	Konsernin omistuosuus- %	Emoyhtiön omistuosuus- %	Kotipaikka
KONSERNIYRITYKSET			
Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy	100.00	100.00	Helsinki
HDL-Talot Oy	100.00	100.00	Helsinki
Helsingin Diakonissalaitoksen Ystävät Ry			Helsinki
Auroratalo Oy	100.00	100.00	Helsinki
AsOy Helsingin Vihdintie 3-5	100.00	100.00	Helsinki
Helsingin Villa Nova Oy	100.00	100.00	Helsinki
AsOy Kauppalaantie 36	100.00	100.00	Helsinki
AsOy Kivihaantie 5	100.00	100.00	Helsinki
KiOy Munkkisaarenkatu 16	100.00	100.00	Helsinki
KiOy Nimismiehenmäki	100.00	100.00	Espoo
AsOy Sotarovastintie 9	100.00	100.00	Espoo
KiOy Taavinkuja 6	100.00	100.00	Helsinki
Sairaala Sanerva Oy	100.00	100.00	Helsinki
Kiinteistöyhtiö Setlementti Pulttitie 9-11 Oy	100.00	100.00	Helsinki
KiOy RK-Asunnot	100.00	100.00	Espoo
RK-Kiinteistöt Oy	100.00	100.00	Espoo
Lakiston Palvelut Oy	100.00	100.00	Espoo
AsOy Auratie 4	100.00	100.00	Vantaa
KiOy Mäenalus 15	100.00	100.00	Espoo
KiOy Espoon Viljatullintie 3	100.00	100.00	Espoo
Uusi Lakisto Oy	100.00	100.00	Espoo
KiOy Vapaalankoti	68.00	68.00	Vantaa
AsOy Hervonrivi	54.00	54.00	Nurmijärvi
Suomen Diakoniaopisto - SDO Oy	52,00	52,00	Helsinki
OSAKKUUSYHTIÖT			
AsOy Helsingin Kotikallio	37.84	37.84	Helsinki
Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy	26.80	26.80	Helsinki
As Oy Helsingin Kyläkirkontie 13	31.48	31.48	Helsinki
Kiinteistö Oy Turunlinnantie	30.60	30.60	Helsinki

TIEDOT KONSERNIIN YHDISTELEMÄTTÖMISTÄ TYTÄRYHTEISÖISTÄ
1 000 €

	KONSERNI	SÄÄTIÖ
709 HELSINKI HUMAN RIGHTS SÄÄTIÖ SR 2019		
Säätiön toiminta loppunut, kun toiminta luovutettiin 31.12.2018 Helsingin NMKY ry:lle. Vuonna 2019 ei varsinaista toimintaa.		
Tulos		-9
Oma pääoma		-8
Vieras pääoma		11
Konsernin ulkopuoliset velat		11
RINNEKOTI-SÄÄTIÖ 2019		
Rinnekoti-Säätiön tase yhdisteltiin 31.12.2019 tapahtuneen fuusion johdosta säätiöön.		
Tulos	5 795	5 576

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2019	2018	2019	2018
Tilikauden tuotot toiminnoittain (1 000 €)				
Sosiaalipalvelut	37 352	36 361	8 185	8 456
Terveyspalvelut	0	0	0	0
Koulutuspalvelut	19 831	19 404	0	0
Muut tuotot	19 233	21 018	61 365	23 357
Yhteensä	76 416	76 783	69 550	31 813
Tilikauden kulut toiminnoittain (1 000 €)				
Sosiaalipalvelut	31 957	31 839	6 483	7 214
Terveyspalvelut	0	0	0	0
Koulutuspalvelut	17 673	17 710	0	0
Muut kulut	30 718	32 507	29 289	29 954
Yhteensä	80 348	82 056	35 772	37 168
Sijoitus- ja rahoitustoiminta (1 000 €)				
Tuotot				
Osinkotuotot	60	2	60	2
Korkotuotot	8	6	168	164
Vuokrat ja vastikkeet	4 889	4 286	4 999	4 482
Myyntivoitot	55 729	2 291	55 729	2 291
Muut tuotot	165	306	249	303
Yhteensä	60 851	6 891	61 205	7 242
Kulut (1 000 €)				
Vuokrat ja vastikkeet	1 557	244	1 608	1 410
Korkokulut	152	166	24	38
Myyntitapplot	0	100	81	100
Arvonlennuksien palautukset/arvonlennukset	-1 028	1 096	-1 028	1 096
Muut kulut	99	986	550	451
Yhteensä	780	2 592	1 235	3 095
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	932	923	306	330
Henkilöstökulujen erittely (1 000 €)				
Palkat ja palkkiot	40 457	40 698	14 298	15 200
Eläkekulut	6 880	7 159	2 314	2 612
Muut henkilösivukulut	1 265	1 592	478	581
Yhteensä	48 602	49 449	17 090	18 393
Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot (1 000 €)				
Hallitusten jäsenet	91	89	91	89
Valtuuskunnan jäsenet	9	13	9	13
Toimitusjohtajat	349	420		
Yhteensä	449	522	100	102
Tilintarkastuspalkkiot (1 000 €)	99	152	75	112

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2019	2018	2019	2018
KÄYTTÖOMAISUUDEN MUUTOKSET (1000 €)				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	3 195	3 195	2 496	2 497
Lisäykset 1.1.–31.12.	17	0	0	0
Vähennykset 1.1.–31.12.	-4	0	-4	-1
Hankintameno 31.12.	3 208	3 195	2 492	2 496
Kertyneet poistot 1.1.	2 975	2 827	2 278	2 145
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	108	148	107	133
Kertyneet poistot 31.12.	3 083	2 975	2 385	2 278
Kirjanpitoarvo 31.12.	125	220	107	218
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	191	191		
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	0		
Hankintameno 31.12.	191	191		
Kertyneet poistot 1.1.	41	22		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0		
Tilikauden poisto	19	19		
Kertyneet poistot 31.12.	60	41		
Kirjanpitoarvo 31.12.	131	150		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	16 123	16 123	14 106	14 106
Lisäykset 1.1.–31.12.	2 028	0	218	0
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	18 151	16 123	14 324	14 106
Kertyneet poistot 1.1.	12 512	12 221	10 497	10 209
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	339	291	262	288
Kertyneet poistot 31.12.	12 851	12 512	10 759	10 497
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 300	3 611	3 565	3 609

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2019	2018	2019	2018
KÄYTTÖOMAISUUDEN MUUTOKSET (1 000 €)				
Aineelliset hyödykkeet				
Sijoitusomaisuus				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	6 529	6 627	5 977	6 075
Lisäykset 1.1.–31.12.	17	0	0	0
Vähennykset 1.1.–31.12.	-96	-98	-96	-98
Hankintameno 31.12.	6 450	6 529	5 881	5 977
Arvonkorotukset	0	129	0	129
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 450	6 658	5 881	6 106
Rakennukset				
Hankintameno 1.1.	2 888	2 897	10	10
Lisäykset 1.1.–31.12.	49	0	0	0
Vähennykset 1.1.–31.12.	-1	-9	-1	0
Konserniaktiivan kohdistukset	472	472	0	0
Hankintameno 31.12.	3 408	3 360	9	10
Kertyneet poistot 1.1.	130	130	9	9
Tilikauden poisto	0	3	0	0
Kertyneet poistot konserniaktiivan kohdistuksista	425	418	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	555	551	9	9
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 853	2 809	0	1
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	3	3		
Lisäykset 1.1.–31.12.	0	0		
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	0		
Hankintameno 31.12.	3	3		
Kirjanpitoarvo 31.12.	3	3		
Muut aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	2 399	2 408	803	812
Lisäykset 1.1.–31.12.	1 903	0	1 636	0
Vähennykset 1.1.–31.12.	-16	-9	-17	-9
Hankintameno 31.12.	4 286	2 399	2 422	803
Arvonkorotukset	0	1 702	0	1 702
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 286	4 101	2 422	2 505

Säätiön omistamia alueita on merkitty luonnonsuojelualueeksi n. 62,3 ha.

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2019	2018	2019	2018
KÄYTTÖOMAISUUDEN MUUTOKSET (1 000 €)				
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	97 434	94 502	43 112	43 112
Lisäykset 1.1.–31.12.	35 227	2 877	16 473	0
Vähennykset 1.1.–31.12.	-498	0	-445	0
Konserniaktiivan kohdistukset	55	55	0	0
Hankintameno 31.12.	132 218	97 434	59 140	43 112
Kertyneet poistot 1.1.	29 275	26 338	16 306	14 731
Tilikauden poistot	3 024	2 937	1 575	1 575
Kertyneet poistot konserniaktiivan kohdistuksista	55	55		
Kertyneet poistot 31.12.	32 354	29 330	17 881	16 306
Arvonkorotukset	336	1 312	0	975
Kirjanpitoarvo 31.12.	100 200	69 416	41 259	27 781
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	12 554	11 885	5 373	5 348
Lisäykset 1.1.–31.12.	1 298	682	894	38
Vähennykset 1.1.–31.12.	-10	-13	-4	-13
Hankintameno 31.12.	13 842	12 554	6 263	5 373
Kertyneet poistot 1.1.	10 911	10 288	5 099	4 922
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poistot	593	623	142	177
Kertyneet poistot 31.12.	11 504	10 911	5 241	5 099
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 338	1 643	1 022	274
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	225	220	170	170
Lisäykset 1.1.–31.12.	100	5	101	0
Hankintameno 31.12.	325	225	271	170
Kertyneet poistot 1.1.	25	22	0	0
Tilikauden poistot	1	3	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	26	25	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	299	200	271	170
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	382	441	77	47
Lisäykset 1.1.–31.12.	2 863	1 865	963	60
Vähennykset 1.1.–31.12.	-1 989	-1 924	-578	-30
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 256	382	462	77

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2019	2018	2019	2018
SIJOITUSOMAISUUDEN MUUTOKSET (1000 €)				
Osuudet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			32 056	32 100
Lisäykset / Vähennykset 1.1.–31.12.			1 803	-44
Hankintameno 31.12.			33 859	32 056
Kirjanpitoarvo 31.12.			33 859	32 056
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Pääomalainasaamiset				
Määrä 1.1.	384	480	5 866	5 870
Lisäykset 1.1.–31.12.	600	0	600	100
Vähennykset 1.1.–31.12	-384	-96	-416	-104
Kirjanpitoarvo 31.12.	600	384	6 050	5 866
Säätiö on antanut oman pääoman ehtoista lainaa 5 350 000 euroa tytäryhtiö Kiinteistö Oy Munkkisaarencatu 16:lle.Lainalle ei toistaiseksi lasketa korkoa.				
Säätiö on antanut oman pääoman ehtoista lainaa 100 000 euroa tytäркиinteistöyhtiö Auroratalo Oy:lle. Vuotuinen korko on 12 kk euribor lisättynä 1,5 % marginaalilla.				
Säätiö on antanut oman pääoman ehtoista lainaa 600 000 euroa tytäркиinteistöyhtiö Espoon Viljatullintie 3:lle. Vuotuinen korko on 12 kk eurobor lisättynä 1,5 % marginaalilla.				
Yllämainittujen lainojen pääoma ja korko saadaan maksaa yhtiön selvitystilassa ja konkurssissa muita velkoja huonommalla etu-oikeudella. Pääoma saadaan palauttaa ja korkoa maksaa vain siltä osin, kun yhtiön vapaan pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättäneeltä tilikaudelta vahvistetun ja tilintarkastetun taseen mukaisen tappion määrän. Jos korkoa ei voida maksaa, se siirtyy maksettavaksi ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen perusteella, jonka perusteella se voidaan maksaa. Pääoman tai koron maksamisesta yhtiö ei anna vakuutta.				
Muut lainasaamiset				
Määrä 1.1.	33	50	5 759	5 271
Lisäykset 1.1.–31.12.	0	0	0	1 200
Vähennykset 1.1.–31.12.	-16	-17	-608	-712
Kirjanpitoarvo 31.12.	17	33	5 151	5 759
Osuudet omistusyhteyksyrityksissä				
Hankintameno 1.1.	8 086	7 640	4 978	4 608
Lisäykset 1.1.–31.12.	133	371	134	370
Osuus omistusyhteyksyritysten tuloksesta	347	75	0	0
Medix Laboratoriot Oy	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 566	8 086	5 112	4 978
Muut osakkeet ja osuudet				
Määrä 1.1.	123 418	161 624	123 439	161 646
Lisäykset 1.1.–31.12.	152 927	23 953	152 902	76
Vähennykset ja arvonalennukset 1.1.–31.12.	-86 720	-27 208	-86 720	-3 331
Käyvän arvon muutos 1.1.–31.12.	0	-34 951	0	-34 952
Kirjanpitoarvo 31.12.	189 625	123 418	189 621	123 439

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2019	2018	2019	2018
Muihin osakkeisiin ja osuuksiin sisältyvät arvopaperisijoitukset				
Liitetietotosite 1				
Kirjanpitoarvo 31.12.	168 814	118 576	168 798	118 576
Markkina-arvo 31.12.	172 938	140 727	172 922	140 727
Omakatteiset rahastot				
Massisen rahasto	0	0	0	0
Lisäys	96	0	96	0
Kemppaisen rahasto	0	0	0	0
Lisäys	97	0	97	0
Omakatteiset rahastot 31.12	193	0	193	0
Vaihtuvien vastaavien vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	46	0	0	0
Pitkäaikaiset saamiset				
Lainasaamiset	17	33	17	33
Muut saamiset	927	468	927	468
	944	502	944	501

SAAMISET SAMAN KONSERNIN YRITYKSILTÄ JA OMISTUSYHTEYSYRITYKSILTÄ (1000 €)				
Lyhytaikaiset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			837	350
Muut saamiset			6	7
Siirtosaamiset			39	318
Saamiset saman kons. yrityksiltä yht.			882	675

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT (1000 €)				
Henkilöstökulut	340	211	376	81
Avustussaamiset	1 491	2 783	1 491	2 783
Valtionosuudet	268	239	0	3
Verosaamiset	271		271	
Vuokrasaamiset	439	465	210	250
Tilisiirrot	2 972		2 972	
Muut	422	306	7	34
Siirtosaamiset yhteensä	6 203	4 004	5 327	3 151

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2019	2018	2019	2018
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET (1000 €)				
Pääomatili/Toimintapääoma 1.1	197 004	110 328	198 773	104 776
Omakatteisten rahastojen pääomat	193	0	193	
Oikaisu ed.tilikauden voittovaroihin	4 505	0	3 839	
Ed.tilikauden yli/alijäämän siirto pääomatilille	-435	86 676	-436	93 997
Pääomatili 31.12.	201 267	197 004	202 369	198 773
Arvonkorotusrahasto 1.1.	6 948	6 948	0	6 591
Arvonkorotusrahasto 31.12.	336	6 948	0	6 591
Käyvän arvon rahasto 1.1.	0	35 018	0	35 019
Käyvän arvon rahaston muutos 1.1.–31.12.	0	-35 018	0	-35 019
Käyvän arvon rahasto 31.12.	0	0	0	0
Vapaavuoderahastot 1.1.	661	661	661	661
Vähennys	0	0	0	0
	661	661	661	661
Vailla tarkempia määryksiä 1.1.	134	134	134	134
Vähennys	0	0	0	0
	134	134	134	134
Opiskelijoille myönnettäviä stipendejä varten.				
Stipendirahastot 1.1.	18	18	18	18
Vähennys	0	0	0	0
	18	18	18	18
Lapsi- ja perhepalveluiden asukkaita varten.				
Rahastot lasten hyväksi 1.1.	431	431	431	431
Vähennys	0	0	0	0
	431	431	431	431
Tytärtyhtiö Hoivan asukkaita varten.				
Rahastot vanhuksia varten 1.1.	894	894	894	894
Vähennys	0	0	0	0
	894	894	894	894

Heponiemen alueen ylläpitoon.				
Heponiemen luonnonpuisto rah. 1.1.	23	23	23	23
Vähennys	0	0	0	0
	23	23	23	23
Kehitysvammaisuuden lääketieteelliseen tutkimustyöhön ja laitoksen tarkoituserien toteuttamiseen.				
Ilmari Mantilan rahasto 1.1.	343	343	343	343
Vähennys	0	0	0	0
	343	343	343	343
Museon käyttö- ja ylläpitokustannuksiin.				
Hellin Salo rahasto 1.11	231	256	231	256
Lisäys	1	0	1	0
Vähennys	-38	-25	-38	-25
	194	231	194	231
Vamoksen toimintaan.				
Työväenkoulutusrahasto Vamos 1.1.	54	0	54	0
Lisäys	0	75	0	75
Vähennys	-54	-20	-54	-20
	0	55	0	55
Vamoksen toimintaan.				
HOK Elanto Vamos 1.1.	6	100	6	100
Vähennys	-6	-94	-6	-94
	0	6	0	6
Rinnekodin henkilökunnan lahjatili 1.1.	0	0	0	0
Lisäys	29	0	29	0
	29	0	29	0
Kehitysvammaisten asiakkaiden lahjatili 1.1	0	0	0	0
Lisäys	511	0	511	0
	511	0	511	0

Kehitysvammaisille testamentit/lahjoitukset 1.1.	0	0	0	0
Lisäys	145	0	145	0
	145	0	145	0
Rinnekodin rahasto 1.1.	0	0	0	0
Lisäys	153	0	153	0
	153	0	153	0
Kehitysvammaisuuden tutkimukseen				
Rinnekodin tutkimusrahasto 1.1.	0	0	0	0
Lisäys	265	0	265	0
	265	0	265	0
Sisar Aino Miettisen rahasto 1.1.	0	0	0	0
Lisäys	3	0	3	0
	3	0	3	0
Rinnekodin peruspääomarahasto 1.1.	0		0	0
Lisäys	5		5	0
	5	0	5	0
Nimikkorahastot 31.12	3 809	2 796	3 809	2 796
Tilikauden ylijäämä	96 010	-435	94 091	-436
Oma pääoma 31.12.	301 422	206 313	300 269	207 724

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2019	2018	2019	2018
VAPAAEHTOISET VARAUKSET (1000 €)				
Vapaaehtoiset varaukset on konsernitilinpäätöksessä jaettu edellisten tilikausien tulokseen ja laskennalliseen verovelkaan.				
Vapaaehtoisten varausten ja poistoeron vaikutus taseeseen				
Vapaaehtoiset varaukset	486	1 598		
Poistoero	330	21		
Yhteensä	816	1 619		
Siirto omaan pääomaan	653	1 295		
Laskennallinen verovelka	163	324		
Yhteensä	816	1 619		
Rinnekodin liiketoiminnan hyllypoistot				
Hyllypoisto koneet ja kalusto			19	0
Hyllypoisto rakennukset 4 %			363	0
Hyllypoisto rakennukset 7 %			16	0
Hyllypoisto yhteensä			398	0
PAKOLLISET VARAUKSET				
Liitetietotosite 2				
Eläkevastuu	622	722	622	722
Yhteensä	622	722	622	722

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2019	2018	2019	2018
VELAT JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA (1000 €)				
Rahalaitoslainat	28 318	10 417	2 192	0
Yhteensä	28 318	10 417	2 192	0
VELAT SAMAN KONSERNIN YRITYKSILLE JA OMISTUSYHTEYSYRITYKSILLE (1000 €)				
Lyhytaikaiset				
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat			122	39
Muut velat			124	
Siirtovelat			7 348	7 752
Velat saman kons. yrityksille yht.			7 594	7 791
Velat omistusyhteisy yrityksille				
Ostovelat	-3	7	-12	2
Velat om.yhteisy yrityksille yht.	-3	7	-12	2
LYHYTAIKAISIIN SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät (1000 €)				
Henkilöstökulut	15 775	7 453	9 872	2 771
Tuloverot	23	108	18	36
Muut	421	313	1 769	202
Siirtovelat yhteensä	16 219	7 874	11 659	3 009

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Velat, joiden vakuudeksi on annettu omaisuutta

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2019	2018	2019	2018
OMASTA VELASTA (1000 €)				
Liitetietotosite 3				
Velat joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöön ja pantattuja osakkeita				
Rahalaitoslainat	30 691	13 500	2 514	2 500
Annetut kiinnitykset	55 585	25 191	15 624	11 191
Pantattujen osakkeiden kp-arvo	3 150	2 948	2 948	2 948
Vakuudeksi annetut kiint.yht	55 585	25 191	15 624	11 191
Pantatut osakkeet yht.	3 150	2 948	2 948	2 948

VAKUUDET SAMAAN KONSERNIIN KUULUVIEN YRITYSTEN PUOLESTA (1000 €)				
LEASINGVASTUUT (1000 €)				
Liitetietotosite 4				
Leasing-sopimuksista maksamatta olevat määrät				
0-1 vuotta	854	420	534	149
1-5 vuotta	1 294	590	686	200
Yhteensä	2 148	1 010	1 220	349

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Velat, joiden vakuudeksi on annettu omaisuutta

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2019	2018	2019	2018
VASTUUSITOUMUKSET SAMAAN KONSERNIIN KUULUVIEN YRITYSTEN PUOLESTA (1000 €)				
Muut vastuusitoumukset (1000 €)				
Vuokravastuut				
Liitetietotosite 5				
0-1 vuotta	8 374	1 926	3 255	395
1-5 vuotta	30 949	4 407	19 377	132
Yli 5 vuotta	39 507	2 803	0	0
Yhteensä	78 830	9 136	22 632	527
Vuokravastuut konserniyrityksille				
0-1 vuotta			181	0
1-5 vuotta			1 111	0
Yli 5 vuotta			0	0
Yhteensä			1 292	0
Vuokratakaus, Kornetti				
0-1 vuotta	109	0	109	0
Kiinnitykset vuokranmaksun takuuksi ja rakennuksiin	223	0	55	0
Kiinteistökiinnitykset sekkitilin vakuudeksi, jotka osittain tytäryritysten luotollisten sekkitilien vakuutena	3 000	0	3 000	0
Lammin säästöpankin panttausnumero 4260014V60017566 luotollisiin pankkitileihin erityisvakuus kattaa KiOy RK-Asunnot	500	0	500	0
Muut avoimet sopimusvastuut (1000 €)	0	0	0	0
Muut vastuut				
"STEA:n myöntämä avustus 3.391.000 euroa (vuosina 2004–2007) Munkkisaaren tilojen kunnostukseen voidaan periä takaisin lain raha-automaattiaavustuksista 23.11.2001/1056 mukaisesti 24 vuoden aikana avustuksen myöntämisestä."				
Lisäksi STEA:n myöntämä avustus 233 590 euroa kehitysvammaisille tarkoitettuihin erillisasuntoihin (vuosina 2016–2018).				
Konsernin kiinteistöyhtiöissä on ARA-säännösten alaisia lainoja. Näihin liittyy rajoituksia.				

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Diakonissalaitoksen säätiön hallitus kiittää sydämellisesti laitoksen koko henkilökuntaa, joka on tehnyt mahdolliseksi laitoksen toiminnan menestyksellisen jatkumisen. Hallitus lausuu kiitollisuutensa myös eläkkeelle siirtyneille työntekijöille, laitoksen ystäville ja luottamushenkilöille. Iloiten voimme todeta, että armollinen Jumala on antanut siunauksensa työllemme myös kuluneen vuoden aikana.

Helsingissä 23. maaliskuuta 2020

Laura Raitio
Puheenjohtaja

Tuula Entelä

Heikki Hiilamo

Merja Karhapää

Raija-Leena Hankonen

Jussi Laitinen

Juho Saari

Juha Rintamäki

Olli Holmström
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 17. huhtikuuta 2020

KPMG OY AB
Tilintarkastusyhteisö

Heidi Vierros
KHT

Tilintarkastuskertomus

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr:n hallitukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr:n (y-tunnus 0116480–8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.– 31.12.2019. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että säätiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia säätiöstä sekä sen tytäryhteisöistä ja -säätiöistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa

ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan säätiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos säätiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet

tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyysä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto säätiölain 4:2.2 §:n edellyttämistä seikoista.

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa annetuista tiedoista sekä siitä, että säätiön toimielinten jäsenille suoritettut palkkiot ja korvaukset ovat tavanomaisia.

Lausuntonamme esitämme, että säätiön tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on annettu säätiön toiminnasta tilikaudella tiedot, jotka ovat olennaisia säätiön tarkoitusta ja toimintamuotoja koskevien sääntömääräysten noudattamisen arvioimiseksi. Palkkioita ja korvauksia, jotka säätiö on suorittanut säätiön toimielinten jäsenille, on pidettävä tavanomaisina.

Helsingissä 17. huhtikuuta 2020

KPMG OY AB

Heidi Vierros

KHT

olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon säätiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä säätiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonemme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei säätiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu Informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntonamme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Diakonissa- laitos

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr
Alppikatu 2, 00530 Helsinki
Y-tunnus 0116480-8

www.hdl.fi